●БЕШ ЙИЛЛИК — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ТАШСЕЛЬМАШЧИЛАР АҲДИ

⊙ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ — 1 ДЕКАБРДА АДО ЭТИЛАДИ.
⊙ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА 3,6 МИЛЛИОН СЎМЛИК МАҲСУЛОТ.
⊙ 1970 ЙИЛДА ВАТАНГА 10 МИНГ 620 ТА ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИ БЕРИЛАДИ.

МЕҲНАТ Қизил Байроқ орденли Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг коллективи социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқда.

Ленин юбилейига тайёргарликни қизитган ташсельмашчилар **тўрт ойлик топшириқни муддатидан илгари бажардилар ва Ватанга пландан ташқари 207 минг сўмлик маҳсулот бердилар. Меҳнат унумдорлиги эса ўтган йилнинг шу даври билан таққослаганда 13,5 процентга ошди.**

Ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларни қўлга киритган корхонанинг 750 илғори «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали билан тақдирланди. Завод коллективи эса КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, ВЦСПСнинг Ленин юбилей Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ана шу юксак мукофотларни олар эканлар, **машинасозлар ленинча зарбдор вахтани давом эттиришга сўз бердилар. Шу йили улар 10 минг 602 та (икки қаторли ҳисобида) пахта териш машинаси ишлаб чиқаришга аҳд қилганлар.** Бу йил ўтган йилга қараганда 820 та кўп агрегат тайёрланади.

Заводда зиммага олинган юксак мажбуриятнинг уддасидан чиқиш учун ички резервларни қидириш нинг кенг программаси ишлаб чиқилди.

«Зангори кема» ярэтувчилар Ўзбекистондаги илғор саноат корхоналари коллективларининг беш йиллик топшириқларини ва 1970 йил планини муддатидан илгари адо этиш юзасидан бошлаган янги қимматли ватанпарварлик ташаббусини зўр қувонч билан кутиб олдилар.

Коллектив аъзолари ўз имкониятларини ҳисоблаб, СССР Олий Советига бўладиган сайловларни муносиб кутиб олиш юзасидан зиммаларига қўшимча мажбурият олдилар.

Республика пахтакорларининг бу йил машиналарда 2 миллион тонна «оқ олтин»ни йиғиб олишларини ҳисобга олиб, эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, **пландан ташқари илгари кўзда тутилганидек 150 минг сўмлик эмас, балки 400 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрлашга қарор қилинди.**

Йиғилган пуллар ҳисобига пионер лагерида аввал кўзда тутилганидек иккита ўрнига учта қўшимча павильон ва пионер хоналари қуришга аҳд қилинди. Бир вақтнинг ўзида ҳордиқ чиқарадиган болаларнинг сони 420 дан 700 кишигача кўпайтирилади.

Зиммага олинган социалистик мажбуриятларда **товар маҳсулоти тайёрлаш бўйича беш йиллик топшириқни 1970 йилнинг 1 декабригача адо этиш ва пландан ташқари 3 миллион 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилинди. Ташсельмашчиларнинг бу сўзи қатъий сўздир.**

Заводда 600 дан ортиқ ишчи беш йиллик шахсий топшириқларини бажариб қўйди. 1972 йил ҳисобига ишлаётганлар ҳам анчагина. Ким ўзарга авж олаётган социалистик мусобақада корхонанинг Е. Хайрулин, Н. Романов, Б. Иброев, Б. Идрисхўжаев, М. Мўйдинов, Г. Мустафина сингари машъал ишчилари пешқадамлик қилишмоқда.

«Тошкент оқшоми» ҳамда «Ташсельмашевец» газета редакцияларининг мухбирлар коллективи.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми 20 майда ўз ишини бошлади. Пленумга шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари таклиф этилди.

Пленумнинг кун тартиби:

1. Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети 1969 йил декабрь Пленумининг партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан Ўзбекистон партия ташкилотларининг иши ҳақида;

2. Ўзбекистон партия ташкилотининг коммунистик қурилишда хотин-қизлар активлигини янада ошириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилди.

Бу масалани муҳокама қилишда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Е. Т. ТАСАНБОЕВ, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. МУРТАЗОЕВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари Б. А. НОВИЦКИЙ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси Н. М. МАҲМУДОВ, «Узбексельмаш» заводи қуйиш цехининг бошлиғи Ю. А. ИВАНЕНКО, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Наманган область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. КУКСЕНКО, Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. Н. ХАИТОВ, Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи А. М. ҚОДИРОВ Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари И. П. ДРИЖАК, Ўзбекистон Касаба Союзлари республика Советининг раиси М. А. ЗОИДОВ, Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ғ. ЁҚУБОВ ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ якунловчи нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум 21 майда ўз ишини давом эттирди.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши
21 МАЙ 1970 й.
ПАЙШАНБА
№ 118 (1186).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

✽ Санъат оламида

ТЎЙ ТАРАДДУДИ

Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри коллективи бу йил ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонлайди. Шу муносабат билан театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза ва Абдулла Тўқай мукофотлари лауреати Тошхўжа Хўжаев штатсиз мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Театр ҳаммавақт замон билан ҳамнафас бўлиши керак. Театр санъатининг асосий вазифаси жамиятимиздаги айрим ярамас иллатларни фош этиш, коммунистик идеалларга содиқ бўлган кишиларни тарбиялашдир.

Театримиз коллективи ярим асрлик тўйга бағишлаб «Олтинчи июль», «Йўлчи юлдуз», «Олтин девор» спектаклларини саҳналаштирди. Мактабларда, олий ўқув юртларида, колхоз-совхозларда бўлиб, юбилей томошалари кўрсатамиз. Юбилейга бағишлаб «Ҳамза театри 50 ёшда» деган юбилей медали чиқарилади. 27 майда театр жамияти, санъатшунослик илмий-текшириш институти, Тошкент театр ва рассомчилик санъати институти коллективлари «Ҳамза театри ярим асрда» деган мавзуда илмий-назарий конференция ўтказадилар.

Шу кунларда Тошкент ҳужжатли-хроникал фильмлар студияси ходимлари театр юбилейига бағишлаб икки қисмдан иборат фильм яратмоқдалар. Театрнинг «Бой ила хизматчи», «Олтинчи июль», «Олтин девор», «Аяжонларим», «Улимдан кучли», «Йўлчи юлдуз», «Ўғирланган умр», «Қутлуғ қон», «Шоҳ Эдип» каби энг яхши спектаклларидан парчалар лентага кўчирилмоқда. Бунда театрнинг деярли ҳамма актёрлари қатнашмоқдалар.

Шу вақтгача Ҳамза театри актёрларидан Аброр Ҳидоятов ва Сора Эшонтўраевалар қатнашган спектаклардан парчалар суратга олинган эди.

Келгуси ишлар ҳақида икки оғиз гап. Коллективимиз юнон драматурги Эврипиднинг «Медия», Шукруллонинг «Табассум ўғрилари», Рамз Бобожоннинг «Инс-жинс», Лев Толстойнинг «Тирик мурда», Карло Гоццининг «Бахтиёр гадолар» асарлари устида иш олиб боришмоқда. Биз санъаткорлар ўз асарларимиз билан халқимизни қанчалик хушнуд этa олсак, ўзимизни шунчалик бахтиёр ҳис этардик.

Д. ЮСУПОВА.

НОМЗОД БИЛАН УЧРАШУВ

Яқинда Фрунзе район партия комитети биносининг мажлислар залида 115-Тошкент Чилонзор сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод — «Пардозлаш» трести сувоқчилар бригадасининг бошлиғи Каримжон Муслимов билан район меҳнаткашларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Ўртоқ К. Муслимов номзодини қўллаб-қувватлаб гапирган Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти сиёсий иқтисод кафедраси мудири Комил Юсупов, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти партия бюроси аъзоси Г. Иофе ва Фрунзе район партия комитети секретари К. Г. Захариналарнинг ҳаяжонли сўзларини бу ерда ҳозир бўлганлар қизиқиш билан тингладилар.

Учрашув охирида депутатликка номзод К. Муслимов ўзига билдирилган юксак ишонч учун сайловчиларга миннатдорлик билдирди.

«ВОСТОК» ШУҲРАТИ

«Таштекстильмаш» заводида республикада энг йирик рангли металлар қуйиш участкасида ишлаб чиқариш юқори бўлган қуйиш машиналарининг янги намуналари ўрнатилди. Уларнинг ишга тушиши билан алюмин деталлар тайёрлаш кўпайиб, ойига бир юз эллик минг донага етади.

Рангли металлар қуйиш участкасининг қуввати ошганлиги муносабати билан корхонада тўқимачилик машиналари ва жиҳозлари учун рангли металлар ишлатиш анча кўпайди. «Восток» маркали йигирув-тўқув агрегатига ҳозирги пайтда кучли босим остида қуйилган металлардан икки минг донагача деталь сарфланмоқда. Чўян ва қаттиқ деталлар ўрнини алюмин эгаллаши натижасида агрегатнинг умумий оғирлиги ярим тонна камайди.

Совет мутахассисларининг берган баҳоларига қараганда, агрегатларга бундай енгил металларни ишлатиш тўқимачилик саноатида янги саҳифа очади ва йигирув тўқув цехларида меҳнат унумдорлиги икки марта кўпаяди.

Бундан ташқари деталларни ишлашдаги оғир меҳнат жараёнлари анча енгиллашади.

Тошкентда тайёрланган «Восток» агрегатини бугунги кунда мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам яхши билишади. Бу машинани АҚШ, Япония, Франция, Италия ва бошқа мамлакатларнинг фирмалари сотиб олмоқдалар.

✽ Шаҳар—қишлоққа

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР

Пойтахтдаги «Узколхозпроект» лойиҳа институти республика хўжаликлари учун замонавий корхоналарнинг лойиҳаларини тайёрлаб бермоқда. Шу кунларда институтнинг турли бўлимларида жуда кўп янги лойиҳалар ишланмоқда.

Институт инженерлари Фарғона областининг Файзиобод кишлоғида қад кўтарадиган улкан қурилиш конструкциялари ва материаллари комбинатининг лойиҳасини яратдилар. Ижодкорларнинг дастлабки чизмаларига биноан қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Бу комбинатда бир йилда қирқ минг кубометр темир-бетон конструкциялари, йирик панелли уйлар нинг қисмлари ва бир қатор зарур материаллар ишлаб чиқарилади. Лойиҳани талантли архитектор М. В. Жоржаладзе раҳбарлигидаги ходимлар тайёрладилар.

«Узколхозпроект» институтининг бош инженери Михаил Увайдов мухбиримизга қуйидагиларни маълум қилди:

— Лойиҳачилар республиканинг бир неча областларида қуриладиган янги ғишт заводларининг ҳужжатларини ҳам тайёрлаб бердилар. Бир йилда ўн икки миллион дона пишиқ ғишт ишлаб чиқарадиган замонавий корхоналар Хоразм, Андижон, Қашқадарё областларида бунёд этилади.

Шаҳримизнинг барча сайлов участкалари ҳамда агитклубларида СССР Олий Советига бўладиган сайловларга қизғин тайёргарлик кўриляпти.

СУРАТДА: Киров район 10-сайлов участкасининг раиси 117-мактаб директори Ғани ака Одилов бир группа агитаторлар билан навбатдаги вазифалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

✽ Қурилиш майдонларида

ТЕЗКОРЛИК БИЛАН

Учинчи қурилиш трестининг 15-қурилиш бошқармаси азаматлари ўзларининг шинам бинолари билан аҳолини мамнун этмоқдалар. Бинокорлар кейинги пайтларда бир қатор уй-жойлар билан бирга маъмурий ва хўжалик биноларини бунёд қилмоқдалар.

Азаматлар Оқдарё кўчасида 411 ўринли ётоқхона биносини фойдаланишга топширишди. У профессионал-техника билим юрти ўқувчиларига мўлжалланган.

Бошқарма коллективи яна бир улкан объектни қўлдан чиқариш арафасида турибди. «Минмонтажспецстрой»нинг 400 машинага мўлжалланган гаражи йирик автомобиль хўжаликларидан бири бўлиб қолади. Шу кунларда унда пардоз ва монтаж ишлари олиб борилмоқда. Гараж келгуси ойдан ишга тушади.

Бундан ташқари Ҳамза район партия комитетининг маъмурий биноси ва Жарқўрғон кўчасида саккиз юз йигирма ўринли кинотеатр қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ 18-19 майда Москвада Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Румыния Коммунистик партияси делегацияларининг учрашуви бўлиб ўтди. Бўлиб ўтган музокараларда КПСС ва Румыния Компартияси делегациялари ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қуришнинг бориши тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар, икки томонлама муносабатларга доир масалаларни қараб чиқдилар.

Ошкора, ўртоқлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида ҳозирги халқаро аҳволнинг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳар иккала томонни қизиқтирувчи проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди.

✦ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Лаос халқининг Америка агрессиясига қарши курашини қўллаб-қувватлаш юзасидан Қоҳирада чақирилган халқаро конференция қатнашчиларига табрик телеграммаси йўллади.

✦ КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Доғистон АССРнинг Буйноқ, Гумбет, Казбек ва Қизилюрт районлари меҳнаткашларига телеграмма юбориб, табиий офат — зилзила рўй берганлиги, унинг натижасида одамлар қурбон бўлганлиги ва бир қанча манзилгоҳлар бузилганлиги муносабати билан уларга чуқур таъзия изҳор қилдилар.

ТОШКЕНТ МУЗЕЙИ СУРХОНДАРЁДА

Тошкентдаги республика табиат музейи ходимларининг бир группаси Сурхондарё бўйлаб бир ойлик сафарга чиқди. Бу сафарнинг программасида табиий, илмий ва атеистик мавзуларда лекциялар бор. Лекция ўқиш билан бир маҳалда илмий-оммабоп фильмлар кўрсатилади ва музей фондидаги экспонатлар намойиш қилинади. Айни пайтда музей ходимлари ўз экспозицияларини тўлдириш учун материал йиғишади. (ЎзТАГ).

Савол-жавоб кечаси

СССР Олий Советига бўладиган сайловларга оз вақт қолди. Мамлакатимиз ҳаётида унутилмас воқеа бўлган бу кунни барча совет кишилари қатори шаҳримиз меҳнаткашлари ҳам халқ хўжалигининг барча соҳаларида янги меҳнат зафарларини қўлга киритиш билан кутиб олишга астойдил интиляптилар. Тобора яқинлашиб келаётган сайловлар муносабати билан республика «Билим» уйида

БУГУН

кечқурун совет қонунчилиги бўйича савол-жавоб кечаси ўтказилади.

Кечага республиканинг таникли ҳуқуқшунос олимлари, юридик фанлари докторлари М. Ҳ. Ҳакимов, Г. П. Саркисянц, Б. Л. Манелис, фан кандидатлари Б. Х. Самархўжаев, Ш. Шорраҳмедов, М. Т. Тешабоев, А. Х. Расулов, Ф. М. Отахўжаев, З. Я. Бовшовер, С. Г. Закутский, республика Олий суди раисининг ўринбосари М. М. Биркин, социал таъминот министри ўринбосари И. В. Шалаевлар иштирок этадилар.

✽ Ёз соз ўтади

ПИОНЕРЛАР ҚУВОНЧИ

Пионер ва ўқувчиларнинг дам оладиган, саёҳатларга чиниқадиган пайти — ёз келяпти. Уларга ҳозирданоқ кўплаб лагерлар, хилма-хил саёҳат маршрутлари тайёрланди. Шаҳримиз пионер ва ўқувчилари учун шаҳар ташқарисида 45 та, шаҳар ичида 87 та лагерлар муҳайё қилиб қўйилди.

Бу лагерларда ёз давомида 80 мингга яқин бола дам олади. Катта ёшдаги мактаб ўқувчилари учун тўртта спорт лагери, бирнеча меҳнат ва дам олиш лагери мавжуд. Уларда 9 мингга яқин бола кўнгилли ҳордиқ чиқаради, спорт ва фойдали иш билан шуғулланади.

Лагерга бормай қолган болалар учун ҳам хилма-хил тадбирлар белгиланган. Маҳаллаларда, мактаблар ихтиёрида 396 та спорт майдончалари ишлаб туради. Уларда мавсумда 11 минг пионер ва ўқувчи мутахассислар раҳбарлигида спорт билан шуғулланади. Бундан ташқари ўрта ва кичик ёшдаги болалар учун 937 та қизиқувчилар отряди тузилади. Бу отрядлар шаҳримизнинг 16 минг пионер ва ўқувчисини бириктиради.

Бу мавсумда лагерлар ва дам олувчилар анча кўпаяди. Жумладан, шаҳар ташқарисида иккита янги лагерь қувноқларни ўз бағрига олади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг асосий кутубхонасида. Кутубхоначи Т. Аршева китобхон билан янги адабиётлар юзасидан суҳбатлашмоқда.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ЁЗУВЧИЛАР ДАВРАСИДА

Тошкентда «Дружба народов» журнали билан Ўзбекистон ёзувчилар Союзининг бўлиб ўтган анжумани ҳозирги замон адабий жараёни ва ўзбек бадиий прозаси мавзуига бағишланди. Ёзувчилар даврасидаги учрашувни Ўзбекистон ёзувчилар Союзи правлениесининг раиси К. Яшин очди.

Учрашувда сўзга чиққан «Дружба народов» журнали редакторининг ўринбосари Л. И. Лавинский ўз сўзида кейинги йилларда мана шу журнал саҳифаларида ўзбек ёзувчиларидан кўп кишиларнинг асарлари эълон қилинганлигини таъкидлаб ўтди. Ўзбек ёзувчиларининг романлари, повестлари, шеърлари мавзу ва бадиий ифода жиҳатидан турлича бўлиб, кенг китобхонларнинг эътиборини ўзига жалб қилди.

Учрашув иштирокчилари ўзбек совет адабиётини янада ривожлантириш тўғрисида ўз фикрларини изҳор этишди.

(ЎзТАГ).

Шаҳримиз кўчаларида қатнаётган Львов автомобиль заводининг «ЛАЗ» пассажир автобуслари илгариларга нисбатан бир қанча афзалликларга эгадир.

СУРАТДА: «ЛАЗ» автобуси.

М. Нуриддинов фотолари.

КЎМ-КЎК ШИФОХОНА

Шаҳримиздаги 5-касалхонани бамисоли боғ дейиш мумкин. Тўрт гектар майдонни эгаллаган шифохонада турли мевалар, манзарали дарахтлар яшнаб турибди.

Шифохона боғига яқинда эллик бешта фонтан ўрнатилди. Фавворалар ҳавони доим янгилаб, беморларга завқ-шавқ бағишлаяпти. Бу ерда даволанаётган кишилар яратилган ҳамма шароитлардан ва меҳрибон шифокорлардан чексиз хурсанд бўлишмоқда.

✽ Тунги посбонлар шаҳар кезади

АНЪАНАЛАРНИ ДАВОМ ЭТТИРИБ

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг йиллар синовидан ўтган жуда кўп ажойиб анъаналари бор. Институт комсомоллари қайси иш билан шуғулланмасинлар асосий эътиборни группалардаги ишларга комсомол етакчиларининг мавқеини мустаҳкамлашга, ёшларининг активлигини оширишга қаратадилар.

— Ичкиликбозлик ва безориликка қарши кураш бошлангандан сўнг, — ҳикоя қилади комсомол комитетининг секретари Баҳодир Йўлдошев, — барча факультетлар бу курашда фаол иштирок этиш истагини билдирдилар. Халқ дружиначиларимиз сафи 60 кишидан 400 кишига етди. Йигитлар студентлар шаҳарчасида ҳар куни навбатчилик қилишади, озодалик, намунали тартиб учун жон куйдиришади.

Кеча институтнинг 800 активисти тунги шаҳар кўчаларида посбонлик қилди. Студентлар билан бирга ўқитувчилар, кафедра раҳбарлари, ректорат, факультет партия ва комсомол ташкилотларининг етакчилари навбатчилик қилишди.

— Тунги посбонлик студентлар характерини тоблабгина қолмай, бажарилган иш учун уларнинг масъулиятини ҳам оширади, — дейди партия комитети секретарининг ўринбосари Павел Борисович Аракелов,— бунга биз амалда ишонч ҳосил қилдик. Институтда одобсизлик, интизом бузилиш ҳоллари кескин камайди, чунки навбатчилик қилган ҳар бир студент ичкиликбозлик, безорилик оқибати нималарга олиб келишини ўз кўзи билан кўради.

— Энг яхши дружиначилардан кимларни айтардингиз?

— Бундай дружиначилар ҳар бир факультетда кўплаб топилади. — дейди институт кўнгилли халқ дружинасининг командири гидромелиорация ишларини механизациялаш факультетининг 4-курс студенти Олим Нурматов. —Мисол учун И. Давронов, А. Саидов, Т. Юсупов, К. Хазиевларни олсак бўлади. Уларнинг ҳар бири бир неча марталаб жамоат тартибини бузувчиларни қўлга туширган, институт ҳаётида ҳам актив иштирок этишади.

Ленин асарларини ўрганамиз

КОММУНИСТЛАРНИНГ ГЕНИАЛ ҚЎЛЛАНМАСИ

Бугун В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» номли асари бўйича қисқача тушунча берамиз. Машғулотни Термиз Давлат педагогика институти фалсафа кафедрасининг катта ўқитувчиси Нормурод Маматов билан Самарқанд қишлоқ хўжалиги институти фалсафа кафедраси ўқитувчиси Шерали Тошқувватовлар олиб борадилар.

Жаҳон коммунистик партияларининг зиммасига инсоният тақдири юкланган ҳозирги кунда халқаро коммунистик ҳаракатни мустаҳкамлашнинг муҳим шартларидан бири реформизм ва ревизионизм, ўнг ва сўл оппортунизмга қарши кураш бўлиб қолди. Маълумки бу кураш марксизмнинг пайдо бўлиши билан туғилган эди. Пролетариатнинг улуғ доҳийси, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси ва назариётчиси В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» номли асари худди шу масалага бағишланган эди.

Асар 1920 йилнинг апрель-майларида ёзилиб, Коммунистик интернационалнинг II конгресси делегатларига тақдим этилган, шу йилнинг июлида эса немис, инглиз, француз тилларига таржима қилинган эди. Шундай қилиб, революциялар тажрибаси хулосасига, пролетариат ҳаракати перспективасига бўлган жаҳон коммунистларининг талаби қондирилган эди.

«Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» асарида рус революциялари тажрибалари жаҳон коммунистик ҳаракатининг энг актуал проблемалари билан боғлаб таҳлил этиб берилди, пролетар диктатураси, партия, синф, омма тўғрисидаги марксча таълимот ижодий ривожлантирилди. В. И. Ленин асарининг биринчи тўрт бобини большевиклар партиясининг революцион тажрибаси анализига, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг аҳамиятига бағишлади. Чунки ишчилар ҳаракатининг О. Бауэр, Карл Каутский, Ф. Адлер каби буржуа агентлари Улуғ Октябрь социалистик революцияси соф Россияга хос ғарб мамлакатлари характерига ҳеч мос келмайдиган ҳодиса деб ҳисоблаб, унинг халқаро аҳамиятини, большевикларнинг шиддатли курашларда орттирган революцион тактика ва стратегиясининг тарихий ўрнини ва қимматини инкор этган эдилар.

Бу қарашнинг танқиди Улуғ Октябрь социалистик революциясининг кенг маънода инсониятнинг ҳақиқий тарихини бошлаб берган, зулмнинг барча кўринишларига қарши халқни уйғотган, тор мазмунда эса бу революция фақат руслargагина хос бўлиб қолмасдан, барча мамлакатларда ўзига хос тарзда такрорланадиган социал сакраш эканлигининг назарий-илмий исботи асарда кенг ўрин олган.

Пролетар диктатураси, унинг моҳияти ва социал функцияси тўғрисидаги марксча таълимот асарда биринчидан ғайри марксистик мафкурачилар ҳужумидан ҳимоя этилган, иккинчидан, ижодий давом эттирилган. Пролетар диктатураси демократиянинг энг олий формаси бўлиб, пролетариатнинг темирдек интизомлилигига, уюшқоқлигига. ишчилар билан деҳқонлар ўртасидаги мустаҳкам иттифоқга асосланади. Иттифоқнинг объектив асосини ҳар иккала синф иқтисодий ва сиёсий қизиқишларининг умумийлиги ташкил этади.

Баъзи бир коммунистик партияларнинг сўл группалари партиянинг вазифаси маданий-оқартув ишларини уюштиришгина бўлиши керак, деб уни ишчилар ҳаракатидан, социалистик давлатдан ажратишни, умуман партия ҳақидаги марксча назарияни қайта кўриб чиқишни талаб қилдилар. В. И. Ленин бундай ғайри қарашларни кескин танқид қилиб, пролетар диктатураси системасида партиянинг раҳбар куч эканлигини, ўз сиёсатини советлар, касаба союзлар ва бошқа ижтимоий-сиёсий ташкилотлар орқали амалга оширишини кўрсатди, чунки партия меҳнаткаш омманинг ҳаётий манфаатларини ифодалайди, ҳимоя қилади. Шунинг учун ҳам, большевизм ҳар бир революцион курашчига тактика намунаси ролини ўйнаши мумкин, деган хулосага келган эди В. И. Ленин. Бу хулоса муҳим халқаро аҳамиятга эга бўлди. Асарда, айниқса чуқур таҳлил этиб берилган большевикларнинг стратегияси ва тактикаси Ғарбий Европанинг ёш коммунистик партиялари учун программ дастур ролини ўйнади.

Асарнинг бешинчи боби — Германияда «сўл» коммунизм партия ва синф, йўлбошчилар ва омма ўртасидаги муносабатни нотўғри тушунтирган Германия коммунистларининг «сўл» қарашларини танқид қилишга бағишланган.

«Сўл» коммунистлар сиёсий ва синфий кураш қонунларини тушунмаган ҳолда партияни ишчилар синфига, пролетар диктатурасини партия диктатурасига қарши қўйиб, ишчилар синфи учун партиянинг ҳожати йўқ, ишчилар партия теварагига эмас, балки фабрика ташкилотлари базасида вужудга келган ишчилар иттифоқига уюшишлари керак. — деб чиқдилар. Бу хато фикрнинг негизи капитализмдан социализмга ўтишни таъминлашда партия зиммасига юкланган вазифани, ишчилар билан майда буржуазия ўртасидаги муносабатни, ишчилар синфининг асосий мақсадини тушунмасликдадир, — деб кўрсатган эди В. И. Ленин.

Ишчиларнинг кураш тажрибаси шуни кўрсатдики, революцион кураш партия ва унинг раҳбарлигисиз ғалаба қилаолмайди. Революцияни ҳаракатга келтирувчи куч тарихда халқ оммаси бўлсада, шахслар ҳам тарихда маълум роль ўйнайди.

В. И. Ленин асарда Германия «сўл» коммунистларининг революционерлар реакцион касабасоюзларда ишламасликлари керак, — деб партиянинг касаба союзларидаги фаолиятини инкор қилганлари учун танқид қилиб, партия касаба союзларига, албатта раҳбарлик қилиш пролетар диктатурасининг умумхалқ диктатураси давлатига айланишини таъминламоғи керак эканлигини уқтирди.

Германия, Англия, Италия, Голландия коммунистларининг «сўл»лари буржуа демократиясидан, парламентдан фойдаланишни қоралаб чиқдилар. Ҳатто буржуазия парламентга қатнашган коммунистларни сотиб олади, деб ҳисобладилар. В. И. Ленин «сўл» группадаги коммунистларнинг бундай ғайри-илмий қарашларини фош этиб, буржуа парламентидан кенг фойдаланишга, буржуазиянинг сотиб олишидан қўрқмасликка чақиради.

Марксизмнинг ушбу асарида марксча революцион ситуация, революциянинг объектив ва субъектив факторлари тўғрисидаги гениал таълимот ижодий ривожлантирилди. Асар ўзининг ғоявий теранлиги, сиёсий ўткирлиги, методологик таъсирчанлиги билан бизнинг кунларимизда ҳам умумтарихий аҳамият касб этиб турибди.

Шундай қилиб, В. И. Лениннинг бу гениал асари барча мамлакат коммунистларини коммунистик ва ишчи-партияларнинг стратегия ва тактикаси билан ғоявий қуроллантиришда коммунистик партияларнинг назарий ва амалий масалаларни ҳал этишга ижобий ёндошишга, шунингдек, ҳозирги босқичда жаҳон коммунистик ҳаракати ва пролетар интернационализмини янада мустаҳкамлашга ўргатди ва ўргатмоқда.

Кўплаб тўқимачилик-галантерея маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи «Учқун» фирмасининг бадиий цехи ҳар ойда 300 мингта турли хил безакли капрон, жун ва газдан ишланган рўмолларни тайёрлаб жўнатмоқда. Фирма маҳсулотларига бўлган талаб кун сайин ортиб бормоқда.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) техника контроли бўлими контролёрларидан Лидия Воробейкина билан Любовь Вахтадзе тайёр махсулотни сараламоқдалар.

Тарғиботчи

Йўлдошбой бугун Чилонзорнинг 26 кварталидаги 10 уйга ташриф буюрди. У саккизинчи подъезддаги зинапоядан кўтарилиб, 95-квартиранинг қўнғироқ тугмачасини босди. Салдан кейин эшик очилиб, 70 ёшлар чамасидаги кампир кўринди.

— Ассаломуалайкум Зиёда буви.

— Йўлдошбоймисиз, келинг ўғлим, келинг,— деди-да кампир тарғиботчи йигитни ичкарига бошлади.

Йўлдошбойни бу хонанинг фахрий аъзоси дейиш мумкин. Зиёда буви Шокирова унинг илгари ҳам бир неча бор келиб, сиёсий тушунтириш ишлари ўтказганини биларди.

Йўлдошбой Маҳмудов фақат бу хонадонга эмас, 26 кварталда яшовчи барча кишиларга яхши таниш. У шаҳардаги 63-ҳунар-техника билим юртининг мастери бўлиб ишлаш билан бирга актив жамоатчи агитатор ҳамдир.

Ўтган чақириқда маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайлов кампанияси даврида Й. Маҳмудов сайловчилар билан тарғибот ишларини олиб бориб, кўплаб оилаларнинг ҳурматига сазовор бўлганди. Ишчан агитатор йигит тарғиботчилик ишлари учун Чилонзор район партия комитети ва район ижроия комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ҳозирги вақтда у ўзига бириктилган 10—12—13-уйларда истиқомат қилувчи тўрт юзга яқин сайловчи ўртасида К. Маннонов, А. Собиржонов, И. Попова, Ш. Янтурин каби агитатор ҳамкасблари билан биргаликда сиёсий тарғибот ишларини намунали олиб боряпти. У ҳар бир хонадонда бўлиб, жонажон Ватанимиздаги янгиликлар ҳақида, халқаро аҳвол тўғрисида суҳбатлар ўтказяпти ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча совет кишиларига қарата чиқарган Мурожаатини атрофлича тушунтиряпти.

75/129 сайлов участкасининг агитпунктида ҳам Йўлдошбой намунали ишлар олиб бормоқда. Айниқса, у агитпунктда радиоузел ишини йўлга қўйиш, сайловчиларга қизиқарли ҳужжатли фильмларни тез-тез кўрсатиш каби тадбирларни амалга оширишда ташаббускор бўлди.

С. ҚЎЧҚОРОВ.

✱ Шаҳар халқ контроли комитетида

ТЕЖАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

Халқ мулки муқаддас. Ундан тежаб-тергаб ўз ўрнида фойдаланиш, исрофгарчиликка қарши муросасиз кураш олиб бориш муҳим аҳамият касб этади. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида тежамкорликка қатъий риоя қилиш тўғрисида»ги Хатида ҳам тежамкорликка эришишга даъват этилган.

Мана, бу муҳим ҳужжат эълон қилинганига икки ойдан ошиқроқ вақт ўтди. Шундан буён шаҳримиздаги корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва бошқа ишлаб чиқариш муассасалари бу борада диққатга сазовор ишларни амалга оширди.

Шаҳар халқ контроли комитети йиғилишларидан бирида пластмасса буюмлари заводи коллективининг тежамкорликка эришиш йўлидаги ишлари билан танишиб чиқди.

Назоратчиларнинг атрофлича ўтказган текшириш натижаларидан кўриниб турибдики, заводдаги бу соҳадаги ишлар талабга жавоб беради деб бўлмайди. Хом ашё материалларидан намунали фойдаланиш йўлга қўйилмаган. Корхона складида ёқилғи-мойлаш материалларини тарқатиш иши қатъий ҳисоб-китоб асосида олиб борилмайди. Уларни бир бочкадан иккинчисига қуйишда ғоят исроф қилиняпти.

Рангли металлардан рационал равишда фойдаланилмайди. Заводда жиҳозлаш учун ишлатиладиган буюмлардан фойдаланиш ҳам қониқарли эмас. Масалан, корхонанинг 9-цехида текшириш ўтказилган вақтда олтмиш икки гидравлик пресслаш станогининг йигирма иккитаси ҳар хил сабабларга кўра ўрнатилмаганлиги аниқланди.

Сифатсиз маҳсулот тайёрлашдан келаётган зиён ҳам катта бўляпти. Ўтган бир йил давомида брак маҳсулот тайёрлаш эвазига эллик уч минг сўмлик зарар кўрилган. Шунингдек, брак маҳсулот эвазига ўн беш минг сўм жарима тўланган.

Шаҳар халқ контроли комитети завод раҳбарларига (директори А. Эйхер) мавжуд камчиликларни тезлик билан тугатиш, тежамкорликда юксак натижаларни қўлга киритиш юзасидан муҳим тадбирлар ишлаб чиқишни топширди.

✦✦✦

Трактор заводининг тракторсозлари ҳар куни ўнлаб янги тракторларни ишлаб чиқармоқдалар.

СУРАТДА: заводнинг тайёр маҳсулотлар жўнатиш майдончасида қишлоқ меҳнаткашларига жўнатиш учун ҳозирланган тракторлар.

М. Нуриддинов фотолари.

✦✦✦

✱ Беш йиллик илғорлари

ҚАНОТ

— Тўртинчи блокдаги вентилятор ишламай қолибди. Подшипниги айланмаётганмиш.

Эрнест станцияга келганда уни шундай хабар билан кутиб олишди. Олти киловольтли электр двигателининг 700 киловаттли вентиляторини очиш керак бўлади. Айтишга осон. Блокнинг салкам 12 тонна келадиган қисмини ремонт қилиш учун бутун бошли кран керак. У графикка қаради. Бунинг учун бир кеча-кундуз кетади.

Зум ўтмай бригада аъзолари ҳам етиб келишди. Ҳаммалари йўл-йўлакай «янгилик»дан хабар топишган экан. Муҳаммаджонов слесарларга қаради. Унинг қарашидан ремонтчиларнинг фикрларини билмоқчилиги кўриниб турарди. Ҳеч ким индамади.

— Хўш, нима дейсизлар!

— Бошлаймиз. Кўплашиб ёпишсак, иш қочиб кутилармиди!

Эрнест Носирга ўгирилди. Электр слесарнинг гапи унга маъқул келган эди.

— Мен ҳам шуни ўйлаяпман-у, станциянинг назорат қилиб улгуришимиз керак. Озмунча ускуна борми, ахир.

— Маслаҳатлашиб оламиз. Бир кун минг кун бўлмас. Оғирликни барзвар кўтарсак, ремонтни барвақт тамомласак ажабмас.

Эрнест Муҳаммаджонов билан Носир Одиловнинг фикри бригада аъзоларининг дилидаги гап бўлиб чиқди.

Станциянинг ўзига яраша обрўси бор. Ҳозир ГРЭС республиканинг энг йирик нур манбаи. 9-блок ишга тушгандан кейин станциянинг қуввати салкам бир ярим миллион киловатт бўлди. ГОЭЛРО плани бўйича қурилган Бўзсув электр станцияси ишга тушган кезларда қуввати 4 минг киловатт бўлган. Бундан Тошкент ГРЭСининг салмоғи кўриниб турибди. Яқин ўртада нурхонани шаҳар ва қишлоқлар, йирик саноат корхоналари, қурилишлар билан боғлаётган симёғочлар ўрнатилмаган манзил кам. Станция ишлаб чиқараётган электр қувватидан Жанубий Қозоғистон аҳолиси ҳам баҳраманд бўляпти. ГРЭСнинг электр энергияси республикадаги станцияларда ҳосил қилинаётган энергиянинг энг арзони. Бир киловати 0,47 тийин. ГРЭС тўла қувват билан ишламаса коллективнинг шон-шуҳратига ярашмас.

Эрнест ишни ташкил этаркан, ана шу фикрлар хаёлидан ўтарди. Бригаданинг розилиги билан беш киши ремонтда қолди. В. Игнатьев, М. Кажаев, С. Казиренко, Н. Одилов ва бригада бошлиғи. Ҳадемай кўчма кран етиб келди. Ишга тушиб кетишди. Вентилятор қопқоғини очишга икки соат кетди. Подшипник золдирлари тўкилган экан. Омбордан янгисини келтириб қўйишганда иш вақтининг беш соати ўтган эди. Ҳамма блокни тезроқ ишга туширишга шошарди.

Бекорчининг куни ўтмас. Берилиб ишласанг, вақт қандай ўтганини билмайсан. Ремонтчилар шитоб билан ишлаган сари соат миллари чирпираб айланаётганга ўхшарди. Тушликни ҳам апил-тапил қилишди. Станцияни назорат қилиб турган бригададошлар бўш қолганда қўл қоқишворди. Кўпнинг кучи билан 12 соат деганда 4-блок ишга тушди.

— Шу касбни ўрганганимдан буён талай йил ўтди. Яқин ўртада бунақа иш бўлган эмас, — деди электр слесари С. Козиренко.

Эрнест индамади. Баъзан шундай бўлади. Қилган ишинг ўзингга обдон маъқул келса, қувончингни ифодалашга сўз топмайсан. Унинг лабларига табассум югурган, қўлини керосин билан юваркан, ҳамкасбларига меҳр билан боқарди. Уларнинг бирортаси ҳам смена тамом бўлганда эшикка қарамади. Жон дилдан ишлашди. Шу тобда бригада бошлиғига блокнинг гуриллаб ишлаши ҳам аллақандай бошқача эшитиларди. Унинг назарида бу овоз шу тобда бамисоли ажойиб куйга ўхшар, уни эшитиб ҳузур қиларди. Бугунги станциянинг битта блоки ҳам озмунча электр энергияси бермайди. 160 минг киловатт. У кичкина шаҳарни нур билан кўмишга етади. Революциядан олдин Ўзбекистонда битта блок миқдорида ҳам электр энергияси ишлаб чиқарилмаган.

Эрнестга нурчилик ота касб. Ёшлиги Қўқонда ўтган. Отаси Ҳабибулла ака Фарғона водийсида биринчи бўлиб комсомолга кирганлардан бўлди. Босмачиларга қарши курашди. Катта Фарғона канали қурилишида актив иштирок этди. Ўшанда Эрнест онасининг қўлида экан. Отаси бошлаган иш катта бўлганда унга тинчлик бермади. Ўрта мактабда ўқиб юргандаёқ нурчиликка ҳавас қўйган эди. Фарғона иссиқлик электр станциясида ишлади. Электр ускуналарини ремонт қилиш билан шуғулланди. Тошкент ГРЭСи ишга тушгандан буён шу ерда.

Электрчилар бригадаси бошлиғи уйга қайтаркан, йўл-йўлакай ўтмишини хотирларди. 1963 йилдаги тантаналар эсида. 1-блок ишга тушганда зўр шодиёна бўлган эди. Ўшанда у электр ускуналарини ремонт қилувчи слесарь бўлган. Орада етти йил бир-бирини қувиб ўтди. Энди ремонтчилар бригадаси бошлиғи. Тошкентдаги политехника институти энергия факультетининг II-курсида сиртдан ўқияпти. ГРЭС ўтган йили Ўзбекистон энергосистемасида ишлаб чиқарилган жами электр энергиянинг 35 процентини берди.

Эртасига ремонтчилар зўр кайфият билан келишди. Ҳали иш ўринларига етиб боришмасданоқ, Эрнестга «совчи» келди. Секретарь қиз директор чақираётганини хабар қилди. Бригада бошлиғи ҳайрон эди. Ноил Абдураҳмоновнинг олдига хаёлчан кириб борди.

— Яшанглар ука. Ишдан кейин қолиб ишлабсизлар-да. Баракалла. Дирекция номидан раҳматимизни слесарларга етказиб қўйинг.

Эрнест директор хонасидан қайтиб чиқди. У иш жойига шошарди. Қани энди ҳозир қаноти бўлса, учиб борса-ю, ҳамкасбларига директорнинг гапини етказса!

С. МУҲИДДИНОВ.

ЖОНАЖОН Ватан бўйлаб

ТБИЛИСИ КАРТАСИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

Грузия ССР Олий Советининг Президиуми республика пойтахтидаги бир қанча районларнинг янги чегараларини тасдиқлади. Шаҳар территорияси ва аҳолиси анча кўпайганлиги муносабати билан ана шу қарор қабул қилинди. Сўнгги 11 йил мобайнида бу ердаги аҳоли 27 процент кўпайиб, 889 минг кишига етди.

Тбилиси шаҳар совети ижроия комитетининг раиси Ш. Бухрашвили ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида ҳозир шаҳарнинг уй-жой фонди 1926 йилдагига нисбатан 3 баравар кўпайганлигини маълум қилди. Шаҳарнинг собиқ чекка жойлари катта-катта обод уй-жой массивларига айланди.

АРМАН ОПЕРАСИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИ

Шу йил арман операси ўзининг 100 йиллигини байрам қилади. Бундан 100 йил муқаддам композитор Тигран Чухажян биринчи миллий опера —«Аршск-п»ни ёзган эди.

Ереванда бўлиб ўтган олий мактабларaро илмий конференцияда 100 йил мобайнида арман операси қандай йўл босиб ўтганлиги ҳақида гап борди. Конференцияда Ленинград, Рига, Тбилиси, Ростов-Дон ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги консерваторияларнинг вакиллари қатнашдилар.

ВАХШ ТОҒЛАРИДА ТОННЕЛЬ

Тожикистон ирригаторлари мамлакатимизда катта Данғара тоннелини қуришга киришдилар. 14 километр узунликдаги бу тоннелдан Норак ГЭСининг 300 метрли тўғони олдида вужудга келадиган улкан сув омборининг суви ўтади. Тоннель Вахш тизма тоғларида қурилади. Тоннелдан ҳар секундда 100 куб метр сув ўтиб тура олади.

(ТАСС мухбири).

ПИЛЛАЧИЛАР МАВСУМНИ БОШЛАШДИ

ШАҲАРТУЗ (Тожикистон ССР). Тожикистоннинг тайёрлов пунктларига пилла топширишга киришилди. Республиканинг энг жанубий райони — Шаҳартуздаги хўжаликлар тўқимачилик саноати учун қимматли хом ашёни биринчи бўлиб топширишга киришдилар. Район пиллачилари ипак қуртларини боқишнинг илғор усулларини қўлланиб, қурт боқиш мавсумини қисқартирдилар ва пиллани ғоят қисқа муддатда териб олдилар. Панж, Колхозобод, Қумсанги районларининг колхозлари ҳам пилла топширмоқдалар.

Шуниси қувончлики, ипак қуртларининг ярмидан кўпи ерҳосил наслдан ва гибрид уруғларидан очтирилган. Бу навларни Ўрта Осиё ипакчилик илмий текшириш институтининг олимлари етиштирган.

Ери кам бўлган Помир ва Қоратегиндаги баланд тоғлик хўжаликларда пиллачилик даромадининг асосий манбаларидан бири бўлиб қолди. Бу йил республикада навли пиллани харид қилиш нархининг ортиши ҳисобига даромад 30 процент кўпайди.

Тожикистон пиллачилари бу йил давлатга 2600 тонна юқори сифатли пилла сотиш мажбуриятини олишган.

(ТАСС).

Булка-кондитер комбинатининг меҳнат аҳли ҳар куни шаҳар аҳолиси учун ўнларча тонна булка ва кондитер маҳсулотлари тайёрлайди.

СУРАТДА: торт тайёрлаш участкасининг ишчан қандолатчиларидан Лена Липина билан Шура Убайдуллаевалар бисквитли торт тайёрлаяптилар.

СИФАТГА ЭЪТИБОР

Қорақамиш массиви барпо этилганига унча кўп бўлгани йўқ. Юбилей йилининг ўтган тўрт ойи мобайнидагина уй-жой тресги коллективи бу ерда ўндан ортиқ уйни фойдаланишга топширди, ўнга яқин уй комиссия қабулига тайёрланмоқда. Тўрт ойлик план муваффақиятли бажарилди, беш йиллик план ҳам ниҳоясига етиш арафасида.

Ишда 54-қурилиш бошқармаси намуна кўрсатиб, социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Шунингдек ободонлаштириш, механика, сантехмонтаж коллективлари ҳам бош пудрат ишлари ҳамда ўз кучлари билан бажариладиган ишлар планларини муваффақиятли ўринлатдилар.

Бошқармаларнинг ихтисослаштирилиши иш сифатини яхшилашга ижобий таъсир қилмоқда. Қурилган объектларни юқори баҳоларда қабул қилишнинг сири ҳам шунда.

— Эндиликда ҳар бир бошқармада сифат асосий мезон бўлиб қолди, — дейди трест техника бўлимининг бошлиғи В. Новиков.— Жойларда иш сифатига қараб хулоса чиқаришимизнинг боиси ҳам шунда.

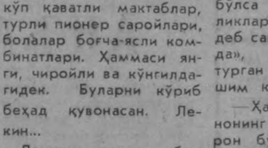

Қоғозбозлик жонга тегди

Ҳашаматли биноларни кўриб кўзинг қамашади. Кўркам турар-жойлар, кўп қаватли мактаблар, турли пионер саройлари, болалар боғча-ясли комбинатлари. Ҳаммаси янги, чиройли ва кўнгилдагидек. Буларни кўриб беҳад қувонасан. Лекин...

Лекин яқинда бир кўнгилсиз ҳодисани кўриб, дилим ранжиди. Баъзи бепарво кишилар борки оёғига тикан кирса парво қилмайди, қоқилиб кетган нарсасига қарамайди.

Куни-кеча Каттабоғ кўчасидан ўта туриб, бир вайрона бинога кўзим тушиб қолди. «Эҳа, зилзиладан бузилган бўлса керак, каттабоғликлар уни «ёдгорлик» деб сақлаб қўйишгандирда», деган ҳаёл билан турган эдим, бир тенгдошим кўриниб қолди.

— Ҳа, Саксонбой, бинонинг бузилганига ҳайрон бўлиб турибсизми?

— Қачон бузилган бу ошна, зилзиладами, дейман?

— Йўғ-э, ўтган йили бинонинг олди тушадиган тишдек қимирлаб қолди, кейин тарс-тарс ёрилиб, кесаклари туша бошлади.

— Бино нима ўзи?

— Боғча, 89-болалар боғчаси..

— Ие, боғчанинг номери ҳам ёзиб қўйилмаган-ку.

— Э, Саксонбой бу ер боғча бўлибдики, номи ҳам ёзилмаган, атрофи бир марта ҳам тозаланмаган. Ариқларидан сув тошиб ётади, негаки балчиққа тўла. Қани, бундай юринг...

Ошнам билан боғча ҳовлисига кирдик. Икки томондаги деворлар нураб тушганини кўриб, ёқамни ушлаб қолдим. Бузилган деворлардан болалар ошиб тушиб, бекинмачоқ ўйнаб юришибди. Ариқдан сув тошиб, ҳовлининг бир неча жойида кўлмаклар пайдо бўлибди.

Боғча мудираси Раъно Тўлаганова ёнимизга келиб қолди. У куйиб-пишиб гапира кетди:

— Боғчамиз яқинда ёпилди, Саксонота, — деди мудира. — Ўтган йилдан бери безовтамиз. Тарбияланувчилар и м и з йил ўн икки ой кундузи ўйнаб, овқатланиб, нон-чой ичиб уйга кетишаверди. Негаки, болалар ухлайдиган хона аварияга учраган. Айвонимиздан шариллаб чакка ўтади. Ошхона ҳам, кир ювиш хонаси ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Қандай қилай, 1969 йилдан бери рапорт ва акт ёзавериб чарчадим.

Мудира билан суҳбатлашиб, ҳаммасини билиб олдим. Боғчанинг авария ҳолатда эканини билган Чилонзор район халқ маорифи бўлимининг мудири Султон Аҳмедов бу ерга бир неча марта ташриф буюрибди, Раъно Тўлаганова эса кетма-кет рапорт ва актлар ёзиб тегишли ташкилотларга, район халқ маорифи бўлимига, район ижроия комитетига бораверибди, лекин аниқ бир натижа чиқмабди.

Қоғозбозлик жонга теккан бир касаллик. Нуқул қоғозга ёзилади-ку, ижроси билан унча қизиқилмайди. Агар шундай бўлмаса, боғча биноси бузилишгача етиб борармиди?! Чилонзор район ижроия комитетидаги ўртоқлар наҳотки болалар боғчасининг қай аҳволга тушганини билишмаса?

Каттабоғлик юздан ортиқ оиладан боғчага қатнаётган болалар ҳозир уйда қолишди, айримлари эса ён-атрофдаги боғча яслиларга кўчирилди. Лекин боғчани ремонт қилиш ёки янгисини қуриш ҳақида ҳали ҳам бир қарорга келингани йўқ. 1-Май маҳалласининг активлари эса эски бинони яхшилаб ремонт қилишга аҳд қилишди. Бунга район ижроия комитети ва халқ маорифи бўлими ёрдам бериши керак.

САКСОН ОТА.

ҲАЁТДАГИ ЎРНИНГ

Журналист ён дафтаридан

БУ — МАЪЛУМ бир ишларга якун ясаш, ёки бўлмаса қандайдир хотиралар кечаси эмасди. Шунчаки, очиқдан-очиқ суҳбат давом этарди. Одатда, касалхоналарда шундай бўлади: одамлар бир-бирларини тез ва яқиндан билиб олишади.

Менинг катта ёшдаги суҳбатдошларим — ажойиб авлод кишилари. Улар бугунги кунда тарих бўлиб қолган воқеаларда қатнашиш шарафига мушарраф бўлганлар ва тарихчилар томонидан бериладиган юксак баҳони хаёлларига ҳам келтирмай, одатдагидек, енг шимариб, кундалик ишлари билан банд бўлишган.

Эсимда: биз, қўқонлик мактаб ўқувчиларини Катта Фарғона канали трассасига олиб боришганди. Бундай меҳнат кўтаринкилиги ва мисли кўрилмаган жасорат чинакам ҳаёт мактаби, ҳаёт дарси бўлажагини ўқитувчилар яхши тушунишарди.

Қурилиш майдонларида ўхшаши йўқ қизғин мусобақа давом этарди. Гоҳ-гоҳида одамлар бошларини кўтариб, бир лаҳза ишни тўхтатар, репродуктордан берилаётган сўнгги хабарларга қулоқ тутар эдилар. Бу янгиликлар ҳар қандай кишини ҳам ҳайратга солмай қўймасди. Биз ҳам, бор кучимиз билан чапак чалиб, қурилиш қаҳрамонларини олқишлардик.

Ўз участкасида биринчи бўлиб ишни тамомлаган қурувчиларни репродуктор олдида туриб узоқ вақт кутганимизни ҳали-ҳали эслайман. Ўша 16-участкага инженер Содиқ Муҳаммедович Йўлдошев раҳбарлик қилганлиги энди менга яхши маълум.

Биз, болалар ҳам, бутун қурилиш ҳам ўшанда ана шу кишини чапак чалиб олқишлаган эканмиз.

Катта Фарғона канали ҳақида кўп нарса ёзилди Бироқ шахсий таассуротлар шу қадар ёрқинки, улар бугунги кунда ҳам тинчлик бермайди кишига.

Жазирама ёз кунлари эди. Кетмон дамлари офтобда ялт-юлт этар, минг-минглаб чўғ бўлиб кўзга ташланарди. Музика янграрди. Қувноқ ошпазларнинг қўли-қўлга тегмайди. Ўшанда ҳамма айниқса, биз мактаб ўқувчилари, меҳнатнинг ҳақиқий байрам эканлигига ишонч ҳосил қилгандик.

— Жўшқин, жанговар комсомолларимиздан жуда кўп эди,— ҳикоя қилади Содиқ Муҳаммедович, — ана шу қудратли кучни каналга сув қуйган каби тўғри оқимга йўналтириш лозим эди.

— Бироқ, даставвал бундай «оқим»нинг ўзини тузиш керак эди...—эслатдим мен.

— Ҳа. Коммунистлар мен билан ёнма-ён туриб ишлашарди. Уларсиз бирон бир масала ҳал қилинмасди. Ишга якун ясаларди, эртанги кун режалари белгиланарди.

Содиқ Муҳаммедович Москвадаги инженер-экономика институтининг қурилиш факультетини тамомлаган.

Ҳаётдан ана шундай ўринни танлашнинг боиси нима?

Битта нарсага — олий ўқув юртини у қачон тамомлаганига эътибор қилайлик — 1935 йил. Инженерни улкан ишлар кутаётганди. Ёш республика оёққа тураётган дамлар эди. Ўтмишни жиддий орқада қолдириш, бунинг учун эса қуриш, ўрганиш, ўқиш керак эди.

Уни қадрдон Тошкенти, ўқитувчилик ҳунари ва илмий ишлар кутарди. Бу ишлар ҳам зарур албатта. Бироқ бевосита қурилиш ишларида қатнашиш, меҳнатнинг салмоқли натижаларини ўз кўзи билан кўришни дил-дилидан истарди у.

Лекин яна ўқиш қарши олди уни. Бу гал энди аспирантура ҳамда мамлакат наркоматларидан биридаги иш кутарди. Сўнгра масъул лавозимга— Тошкент шаҳар ижроия комитети раислигига кўтарилди.

Аммо улкан қурилишнинг оташ нафаси ёш мутахассис қалбидан доимий жой олди. Ҳар бир кун инженердан янги-янги муаммоларни ҳал этишни, ҳамиша олға интилишни талаб қиларди.

Катта Фарғона каналидан сўнг у янги ишга — Шимолий Фарғона каналига жўнади.

Эндиликда у ирригация иншоотлари қуриш бўйича қисқа вақт ичида катта тажриба тўплаган етук мутахассис эди.

Ҳалиям ўша-ўша ғайрат, ўша-ўша шижоат. Бу жўшқин қудрат бўлажак каналга сув қуйиладигани каби, тағин зарур оқим бўйлаб йўналтирилиши лозим эди.

Сув «сафар»га йўл олди.

Ўша йиллар қандайдир олис бўлиб қолди бугун. Бироқ катта ёшдаги кишилар жўшқин воқеаларга бой ўша дамларнинг ҳар бир кунини ёдда тутишади. Ўзбекистон учун жуда муҳим, вақт-соати аллақачон етган муаммо — суғориш проблемаси ҳал қилинаётганди.

Шунга ўхшаш бошқа режалар ҳам ҳаётга татбиқ этилиш онини сабрсизлик билан кутиб турарди.

Республикада фақат устахоналар ва бир неча кичик заводларгина мавжуд эди. Улар болғалар «тарақа-туруқи» остида оддийгина маҳсулот ишлаб чиқарар, бу маҳсулотларни эса сабрсизлик билан далаларда кутишарди.

Бироқ энди машиналар зарур эди. Бунинг учун эса металл керак эди.

Уруш борарди. Сирдарё қўйнида ҳам ўзгача бир фронт кўзга ташланарди. Республика ўзининг металлургия комбинатини қуришга киришган эди.

Оддий бир савол билан мурожаат қиламан.

— Шунда қандай қийинчиликларга дуч келдингиз?

— Қийинчиликлар дейсизми?..— қайта сўради Содиқ Муҳаммедович ва беихтиёр кулиб қўйди.— Сон-саноғи йўқ эди, қийинчиликларнинг. Ахир уруш борарди.

Қурилиш учун материаллар керак эди. Одамлар учун эса бошпана керак эди.., Одатдаги Бекобод шамоли бепоён дашт бўйлаб сайр этиб юрар, ҳар галгидек у баданларни чимчилаб-чимчилаб олиб, кўзга қум пуркарди.

Содиқ Муҳаммедович қурилиш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишларди. Шунинг учун, материаллар етказиб туриш, уй-жой билан таъминлаш муаммолари унинг зиммасида эди.

Мен Бекободга дастлаб, урушдан кейинги йилларда келганман. Фронт орқасидаги улкан қурилишда уруш нафаси ҳали-ҳали сезилиб турарди. Вайрон бўлиб ётган ертўлалар ана шундан гувоҳлик берарди. Бироқ комбинат оёққа турарди.

Кейинча, мен комбинат қурувчиларининг кўпи билан учрашдим ва танишдим, Суҳбат мавзуи бирмунча кенгайган бўлса-да Содиқ Муҳаммедович ўз иши ҳақида батафсилроқ гапиришни негадир эп кўрмади. Лекин, 1943 йил шароитида бир неча вагон ёғоч материаллари олиш ёки иккиучта омонат уй қуришнинг ўзи нақадар машаққатли эканлигини тасаввур этиб кўринг-чи.

Кейинча, яна бошқа қурилишлар ҳам Йўлдошевни бирин-кетин ўз қучоғига чорлай бошлади. Партия ва ҳукумат Йўлдошевни бир неча бор масъул ишларга (бир неча йил сув хўжалиги министрининг ўринбосари лавозимида ишлади, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига сайланди ва бошқа ҳар хил вазифаларда ишлади) юборганига қарамай, қурилиш иши ана шу инсон ҳаётининг туб маъноси бўлиб қолди.

Қурилишлар чорлайди... Йўлдошев инженер эди. Энди у билимдан ташқари, каттагина тажрибага ҳам эга эди. Йўлдошев бошчилик қилган қурилиш-монтаж бошқармаси экскаватор заводининг биринчи навбатини, сўнгра Қибрай сув ҳавзасини бунёд этди, пойтахтимизда турар-жой биноларини қуришда иштирок этди.

— Шуми ҳаммаси...— сўрадим мен.

— Олтмиш ёшга тўлиб, умрининг ўттиз беш йили меҳнат билан ўтган қурувчи учун... камлик қилади бу,— деди кулиб Содиқ Муҳаммедович,— ҳозир ҳам қўл урса бўладиган жойлар йўқ эмас.

Ҳа, у янги ишларга қўл урди. Бу — Олмалиқ металлургия комбинати, Чирчиқ электрохимия комбинати, республика пахта тозалаш, озиқ-овқат ва енгил саноатининг бир қатор объектлари.

...Касалхонага Йўлдошевнинг рафиқаси кириб келди. Толмас китоб ташвиқотчиси Баҳри опа Ғуломовани мен илгаридан танийман. Шунинг учун, дарров суҳбатга берилиб кетдик.

Баҳри Ғуломова Дубнадан, ядро физикаси институтининг аспиранти, ўғли Беҳзоддан келган мактубни кўрсатди.

Мен уларнинг қизларини ҳам танийман. У ўз меҳнат фаолиятини Тошкент нашриётларидан бирида корректорликдан бошлади. Сўнгра, ўқишга кирди. Бугунги кунда Фарида шарқшунос, ҳинд тарихи бўйича мутахассис. Яқинда диссертация ёқлади.

— Демак, ота йўлидан биттаям фарзандингиз бормабди-да?

— Нима деса бўлади, биринчидан, болаларимиз яна йўқ эмас...— таъкидлади Содиқ Муҳаммедович фахр билан.

Содиқ аканинг катта ўғли Дарвин — хирург, Москвада таҳсил олаяпти, яқинда докторлик диссертациясини ёқлайди. Рустам эса алоқачи-инженер. Малика тарих факультетида, Нодира журналистика факультетида ўқишяпти.

— Улар мен танлаган касб йўлидан бормаганининг ўзига хос давр қонунияти бор. Қурувчи, шубҳасиз, фахрли касб. Ундан яхши из қолади. Бироқ ҳаётимиз янада кўп қиррали, янада ажойиб бўлиб бормоқда. Унинг ажойиб йўллари ҳам кўп... Менимча, энг муҳими — ҳаётда ўз ўрнингни топа билишингда...

Изланиш, меҳнат завқ-шавқига тўла серташвиш йилларни бошидан кечирган тажрибали қурувчи жуда ҳақ гапни айтди.

Борис ПАРМУЗИН.

«КОММУНИСТИК ПАРТИЯ УЛУҒ ВАТАН УРУШИДА»

Сиёсий адабиёт нашриёти «Коммунистик партия Улуғ Ватан урушида» деган ҳужжатлар ва материаллар тўпламини босиб чиқарди. Китобнинг биринчи бобида В. И. Ленининг социалистик Ватанни ҳимоя қилиш вақтида Коммунистик партиянинг оммага раҳбарлиги, фронт ва мамлакат ичкарисининг бирлиги, оммавий-сиёсий ишни ташкил этиш масалаларини ёритган асарлари чоп этилган.

Китобнинг иккинчи боби ВКП(б) Марказий Комитети, СССР халқ комиссарлари Совети ва Давлат мудофаа Комитетининг қарорлари ҳамда директивалари билан, СССР Олий Совети Президиумининг фармонлари билан китобхонни таништиради.

Шундан кейинги боб партия ва Совет давлати таниқли арбобларининг нутқлари ва мақолаларидан иборат. Бу нутқ ва мақолаларда фашист босқинчиларга қарши умумхалқ курашида Коммунистик партиянинг сафарбар қилувчи ва йўл кўрсатувчи жанговар кучи, совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг жаҳоншумул-тарихий аҳамияти баён қилинган.

(ТАСС).

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

ТУНГИ соат уч. Навбатчи диспетчер хонасида Чотқол тоғлари орасида жойлашган қишлоқ касалхонасидан шошилинч равишда тажрибали хирург юбориш ҳақида телефонограмма олинди. Навбатчи диспетчер телефонограммага тегишли ёрдам ўз вақтида кўрсатилади деб жавоб берди...

Мана 36 йилдирки, республика санитария авиациясининг «тез ёрдам» кўрсатиш станцияси республикамизнинг узоқ районларидаги меҳнаткашларга, Орол денгизи балиқчиларига, баланд тоғ чўққиларидаги метеорологик пунктлар ҳамда геология қидирув группаларига тегишли медицина ёрдамини кўрсатиб келмоқда.

Станцияга республикада хизмат кўрсатган врач Саттор ака Умаров раҳбарлик қилади. Шуниси характерлики, бирор ерга юқори малакали медицина ходими зарур бўлиб қолса, станция дарҳол Тошкентдаги таниқли мутахассисга мурожаат этиб, зарур ёрдамни олади. Республикамизнинг қишлоқ меҳнаткашлари шунингдек, қардош Қозоғистоннинг Чимкент ва Тожикистоннинг Ленинобод районлари аҳолиси ҳам бу станция хизматидан мамнун.

СУРАТЛАРДА: станция навбатчиси М. Хромова «тез ёрдам» кўрсатиш ҳақидаги хабарни қабул қилаётир. Ёрдам ўз вақтида кўрсатилади. Бунинг учун малакали врачлар ихтиёрида самолётлар ҳам, автомашиналар ҳам шай.

М. Нуриддинов фотолари.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

МИЛЛИОН-МИЛЛИОН НУСХА НАШР ЭТИЛДИ

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасида нашр этилаётган сиёсий китоблар орасида В. И. Ленин асарлари катта ўрин олади. Немис халқи 1945 йилда фашизмдан озод бўлганидан кейин немис социалистик давлатида жаҳон пролетариати йўлбошчисининг асарлари жами 12 миллион нусхадан ортиқ нашр этилди.

Берлиндаги «Дитц-ферлаг» нашриётининг бир ўзигина В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги муносабати билан 60 хил номдан кўпроқ китоб босиб чиқарди. Булар орасида янги китоблар кўп. Бу китоблар СССРда ва Германия Демократик Республикасида В. И. Ленин ҳаёти ҳамда фаолиятини ўрганиш юзасидан ўтказилган тадқиқотлар натижалари билан китобхонларни таништиради.

Германия Демократик Республикасидаги бошқа нашриётлар чиқарган 50 га яқин номдаги китоблар Лениннинг сиёсат, экономика ва маданиятнинг актуал проблемалари тўғрисидаги таълимотига бағишланган «Ленин ва фан» деган икки томлик ҳаммага манзур бўлди. Бу китобни марксист философлар коллективи тайёрлаган.

Германия Демократик Республикасидаги нашриётлар бир қанча китобларни босиб чиқармоқда. Немис диёрида, ишчи ва деҳқонларнинг биринчи давлати бўлмиш Германия Демократик Республикасида Ленин таълимотининг амалга оширилиши бу асарларнинг мавзуидир.

(ТАСС).

ИНТЕРВЕНЦИЯ КЕНГАЙМОҚДА

Париж

Сайгон авиацияси Камбоджанинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри деб ҳисобланган Кампонгтям шаҳрида университет биносига бомба ташлаганида 10 дан ортиқ киши ўлди ва 50 дан кўп киши ярадор бўлди.

Франс пресс агентлиги шу тўғрида хабар бериш билан қуйидагиларни таъкидлайди: Сайгон қўмондонлиги ана шу ғалвали можарони хас-пўшлаб ўтиш учун самолётлар «билмасдан» Камбоджа қўшинларини бомбардимон қилганлар деб айтди.

Француз газеталарининг мухбирлари хабар беришича, Камбоджага бостириб кирган Америка — Сайгон қўшинлари мамлакатнинг жанубидаги Такэо вилоятида янги ҳарбий операция ўтказа бошлаганлар.

Бу операцияда Сайгон армияси 9 ва 21-пиёда аскар дивизиялари қисмлари, танк ва бронетранспортёрлар қатнашмоқда. Америка авиацияси ва АҚШнинг ҳарбий маслаҳатчилари бу операцияни қўллаб-қувватламоқдалар. Ана шу операция натижасида интервенциячилар Камбоджа территориясида «уруш ҳаракатларининг 12-фронтини очдилар».

«Фигаро» газетаси Камбоджадаги ватанпарвар кучлар мамлакат тупроғига бостириб кирган қўшинларга қарши курашни анча кучайтириб юбордилар, деб таъкидлайди. «Юманите» газетаси ватанпарвар кучлар яна бир неча шаҳарни ўз назоратига олдилар, деб ёзади.

Лондон

Рейтер агентлиги мухбирининг Сайгондан берган хабарида бундай дейилади: Вьетнам миллатига мансуб бўлган ва Камбоджада доим истиқомат қилиб келган 50 мингга яқин киши Сайгон режими назоратида бўлган территорияга зўрлик билан кўчирилди.

Хабарларда айтилишича, Сайгон маъмурлари кўчирилган Вьетнам гражданларини «жойлаштириш марказлари»ни вужудга келтирганлар. Бу «марказлар» қамоқ лагерларининг худди ўзгинасидир. Лагерларда Сайгон соқчилари хизмат қилмоқдалар. «Вьетнамликлар тушган кемалар етиб келиши биланоқ улар вьетнамликларни синчиклаб текширадилар. Андаккина бўлса ҳам шубҳали деб топилган кишиларни қамоққа оладилар ва уларнинг тақдири тўғрисида ҳеч нарса маълум эмас».

Агентликнинг таъкидлаб ўтишича, Вьетнам миллатига мансуб бўлган 30 мингга яқин киши жуда оғир аҳволда яшамоқда. Улар Жанубий Вьетнамга олиб борадиган кемаларнинг келишини кутиб турибдилар.

Вашингтон

«Вашингтон пост» газетаси Сайгон қўшинлари Лаос территориясида уруш ҳаракатлари олиб бораётганликлари тўғрисида ёзади. Газета Сайгон ташқи ишлар министрлигининг «АҚШ Лаос территориясига осмондан зарба бераётган бўлса, Сайгон армияси ер устида туриб зарба бермоқда», деган гапларини мисол қилиб келтиради.

Ана шу гаплар, деб уқтириб ўтади газета, Америка солдатлари билан биргаликда Камбоджада хўжайинлик қилаётган Сайгон ҳарбийлари Лаосдаги актив жанг ҳаракатларига ҳам жалб этилганлигини исбот қилади. Газетанинг фикрича, бу ҳол Ҳинди-Хитойда урушнинг кучайтирилаётганлигини исбот этувчи янги далилдир.

(ТАСС).

ЧЕГАРАДАГИ МОЖАРО

НЬЮ-ЙОРК. Гондурас билан Сальвадор чегарасида аҳвол кескинлигича қолмоқда. Ассошиэйтед пресс агентлигининг мухбири Сан-Сальвадордан хабар беради: Сальвадор маъмурларининг расмий ахборотида айтилишича, ўтган якшанба куни Гондураснинг икки армия бўлинмаси Чалатенанго департаментида Сальвадорнинг аҳоли яшайдиган пунктларига ҳужум қилган вақтда Гондурас солдатларидан 11 киши ўлдирилган.

Гондурас билан Сальвадор ўртасида тузилган битим имзолангандан кейин бир ҳафта ўтгач, чегарада янги можаролар бўлди. Ана шу битим ўтган йилнинг июль ойидан буён давом этаётган қуролли можароларга чек қўйиши керак эди.

Турмадан озод қилиндилар

БОГОТА. Колумбия жамоатчилиги мамлакатда фавқулодда ҳолат тўғрисидаги қонун амалда бўлган кунларда қамоққа олинган коммунистлар ва бошқа гражданларнинг озод қилинишига муваффақ бўлдилар. Булар орасида Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Хосе Кардон Ойос, муниципал кенгашларга ўтказилган сайловларда Компартия томонидан кўрсатилган номзодлар Исраэль Ортигос ва Хильма Валенсиа бор.

(ТАСС).

Белграддаги халқаро автомобиль кўргазмасида. Бу ерда йигирма икки мамлакатнинг энг сўнгги маркадаги енгил ва юк автомобиллари намойиш қилинмоқда. Томошабинлар «Волга-ГАЗ-24», «Москвич-412» ва «Запорожец-966» совет машиналари билан танишмоқдалар.

СУРАТДА: совет автомобиллари намойиш қилинаётган салонда.

В. Терехов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

БЕАНДИША ТАН ОЛИШ

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатлар 1962 йилги Женева битимларини қўпол равишда бузиб, Лаосдаги уруш ҳаракатларида ўзи қатнашиш билангина кифояланмай, шу мамлакатдаги агрессияга ўзининг Сайгондаги қўғирчоқларини ҳам тобора актив жалб этмоқда. «Лос-анжелес таймс» газетасининг ёзишича, Сайгон қўшинлари Камбоджада ҳам, Лаосда ҳам уруш операциялари олиб бормоқда, «бу нарса Ҳинди - Хитойдаги урушнинг тағин ҳам кенгайтирилаётганинигина билдириши мумкин».

Жанубий Вьетнам қуролли кучлари, деди газета мухбирига Сайгоннинг «ташқи ишлар министри», Лаос чегарасини кесиб ўтиб, ўзлари лозим топган объектларга зарба бергач, Жанубий Вьетнамга қайтиб ўтмоқдалар.

(ТАСС).

СУДАН РЕВОЛЮЦИОН КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРЛАРИ

ХАРТУМ. Судан Демократик Республикасининг революцион Кенгаши мамлакатда революционислоҳотлар программасини амалга оширишни давом эттирмоқда. Революцион кенгаш яқинда йирик миллионер Усмон Солиҳнинг мол-мулкини мусодара этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Усмон Солиҳ саноат корхоналари, савдо фирмаларининг эгаси бўлиб, бошқа кўп кампанияларни назорат қилиб турар эди. «Усмон Солиҳ, — деди революцион Кенгаш бошлиғи Жаъфар Муҳаммад Нимейри телевидение орқали сўзлаган нутқида, — Судандаги контрреволюцион ташкилотларни пул билан таъминлаган Исроил кампаниялари билан савдо-сотиқ муносабатларида бўлган».

Яна бир миллионер — Муҳаммад Аҳмад Аббоснинг мол-мулкларини мусодара қилиш тўғрисида революцион Кенгаш чиқарган янги қарор ҳам эълон қилинди. Савдогар Аббоснинг ўтган йили олган даромади 400 минг Судан фунтидан ошиқ бўлган. У спекуляция билан шуғулланган.

Айни вақтда ҳукумат Судандаги бошқа иккита энг бой хонадон Маҳдий ва И. Халифа хонадонлари аъзоларининг мол-мулкини ҳам мусодара қилди.

Аба оролидаги контрреволюцион исён бостирилганлиги ва ҳукумат исёнчиларнинг Судандаги ҳамда чет эллардаги реакцион доиралар билан алоқаларини текшириб чиққанидан кейин ана шу қарорлар қабул қилинди.

КУРАШНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧИ

ПАРИЖ. Обзорчи Ив Моро «Юманите диманш» газетасида қуйидагиларни ёзади: Европадаги капиталистик мамлакатлар коммунистик партиялари вакилларининг Париж атрофидаги Иврида ўтказилган кенгаши Американинг Ҳинди-Хитойдаги агрессиясига қарши курашнинг, шубҳасиз, янги ва муҳим босқичи бўлиб қолади. Кенгаш, деб таъкидлайди у, уруш доирасининг кенгайтирилишига қарши, Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа ҳамма мамлакатлардан олиб чиқиб кетиш учун биргаликда қилинаётган ҳаракатларга янги куч бағишлайди.

Коммунистик партияларнинг вакиллари, деб қайд қилади Ив Моро, фикрлашиб олдилар ва кураш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

(ТАСС).

НАРКОТИКЛАР ОМБОРИ

ЛОНДОН. Мексиканинг наркотиклар билан яширин савдо қилишга қарши курашувчи органлари Қўшма Штатлар билан чегарадош Тихуана шаҳрида героин омборини топиб олдилар. Рейтер агентлиги мухбирининг хабар беришича, қўлга туширилган наркотикларнинг умумий нархи миллион фунт стерлингга боради. АҚШнинг пинҳоний бозорида наркотик тарқатувчи ташкилотнинг аъзоларидан 10 киши қамоққа олинди.

(ТАСС).

Ғалати суҳбат

ВАШИНГТОН. Америка империализми сиёсатининг асосий воситаларидан бири бўлиб қолган жосусликка Қўшма Штатлар мўмай-мўмай пул сарфламоқда. Шу йили армия, ҳарбий денгиз флоти ва ҳарбий ҳаво кучлари разведка хизматларининг ўзигина жосуслик фаолияти учун 2,9 миллиард доллар пул олди. Вакиллар палатасининг маблағлар ажратиш кичик комиссиясида мудофаа министрининг ёрдамчиси Р. Фролки шу гапларни маълум қилди.

Манфур Марказий разведка бошқармасига, давлат департаментининг разведка хизматига ҳамда АҚШдаги бошқа пинҳоний жосуслик идораларига сарфланадиган ва ғоят махфий сақланадиган катта-катта маблағлар ана шу 2,9 миллиард доллар ҳисобига кирмайди, албатта.

ЮПИ агентлиги вакиллар палатасининг маблағлар ажратиш кичик комиссиясида министр ёрдамчиси Фролки билан Алабама штатидан конгресс аъзоси демократ Ж. Эндрюс ўртасида бўлиб ўтган ғалати бир суҳбатни келтиради. Эндрюс АҚШ ҳукумати барча разведка органларига неча миллиард доллар харжлайди, деб берган саволига мудофаа министрининг ёрдамчиси: «катта пул» деб жавоб бериб қўяқолди.

«Ёқа ушлайдиган даражада катта, шундай эмасми? деб сўради Эндрюс.

«Ҳа»,— деб эътироф қилди Фролки.

(ТАСС).

— Олло шоҳид, вақтим келди. Сенинг эса хизматчиларингни бўшатиб ҳақини берадиган вақтинг келди. Ночини қанақа туя қилиб берганинг ҳали Элдорнинг эсидан чиққани йўқ.

— Ҳа, — деди кимдир гапга аралашиб, — илгари асал чой ичиб, лаҳм гўшт еганлар энди заҳар-заққум ютишади... Эх, Муса, оқлардан умидинг чипакка чиқди... Совет ҳокимиятидан раҳм-шафқат сўрайвер!

— Кимдан, Элдордан раҳм-шафқат сўрайманми?

— Бўлмасачи? Элдордан сўрайсан. Энди у бизнинг каттамиз бўлади.

— Ҳе! Нима, Элдор оқсоқол бўларканми?

— Нега оқсоқол бўларкан? Энди оқсоқол эмас, раис бўлади.

— Бу зиёфатдаги косагулдай гапми?

— Эҳтимол шундайдир. Олло ҳаммани бир дастурхон атрофига ўтқазиб қўйди-ку.

— Сени қараю, бунақа зиёфатга кўп пул керак.

— Ялпи зиёфатга пул топилади.

— Сендан топиладими?

—Йўқ, мендан топилмайди. Рус уста Истепаннинг гапини эшитаяпсанми? Истепан гапираяпти, гапираяпти! — Бот тачанка томонга қараб қичқириб қўйди. Астемир гапини тугатганида тачанкада энди Степан Ильич нутқ сўзларди. — У ким кимга қариндошлигини ва кимлар кимларга ер бераётганлигини гапираяпти. — Бот темирчи русчани жуда ғалати қилиб гапирарди.

— Ўртоқлар! — Степан Ильич халойиққа мурожаат қилди. — Ўртоқлар! Бугун бизнинг кўчамизда катта байрам! Бу гал биз савол-жавоб қилиш учун эмас, росмана иш учун тўпландик. Яқин орада князларнинг ерлари қора халққа фойдаланишга берилади, аввало, ери камлар ва ерсизлар оладилар. Ленин ишни шундай ҳал қилаяпти. — Степан Ильич тачанканинг устидан олисдаги ҳайдалган ерларга нигоҳ ташлади-да, уларни қўли билан кўрсатиб хулоса қилди: — Биз мана шу ҳайдовни поёнига янгича қилиб етказамиз..

— Ленинга ура! — деб қичқирди Астемир.

Ўтлоқдагиларнинг русча «ура»си яна олис-олисларга кетди. У кабардинлар лафзида тўй ашуласидек чўзиқ эшитиларди.

Муса билан Батоко Ботнинг ҳалиги гапидан кейин бошқаларга қўшилиб «ура» дейишларини ҳам, демасликларини ҳам билмай, бир-бирларига бақрайганларича туришарди. Агар қўшилсангу тўхтатишса ҳам, жим турсанг ҳам ёмон-да...

— Валлаҳи, Муса, — деди Батоко секингина.— Яхшиси, Пятигорскдаги савдогарлардай иш тутган маъқул. Уларнинг бисотларида большевикларга — қизил, шариатчиларга — яшил, оқ казаклар учун олдинги подшо байроғи бор. Ким келса, ўшаларнинг байроғини кўтариб чиқаверишади.

Степан Ильич эса гапида давом этарди:

— Совет ҳокимияти халқларга ажойиб туҳфа қилаяпти. Бу биринчи туҳфа, холос... Кейингилари ўзимизга боғлиқ... Ишласанг — гўшт ейсан, бекор юрсанг — қон ютасан, деган мақол эсларингдами?

— Тўппа-тўғри! Оббо, Истепан-е! — Бот хурсанд бўлиб кетганди. — Урис бўлсаям кабардинча мақолларни биладия.

— Одам бемалол нафас олиб, ишлаши учун нима керак? — деб сўради Степан Ильич. — Кейин, бунга ўзи жавоб берди. — Тинчлик керак! Ленин шунинг учун ҳам тинчлик ҳақида декрет чиқарди. Халққа урушнинг кераги йўқ...

— Тўғри! — Элдор бу сафар овози борича ҳайқирди. — Урушга қаршимиз, ура!

— «Оре-оре»... Оре-да-да!» — бошқалар ҳам унга қўшилишди.

Муса қўлидаги хизматчиси Элдорнинг катта ва обрўли одам бўлиб кетганини кўриб, ичини ит таталаётганидан:

— Бу декретларнинг ҳақини қандай тўламоқчисизлар? Буни ким тўлайди? — деб бақирди.

— Тўғри! — Давлатнинг овози эшитилди. — Бу декрет қанча туради? Балки бунга пулларинг етмас?

— Декретнинг ҳақини тўлаб қўйганмиз, — Элдор бунга чапдастлик билан жавоб берди. — Тўла-тўкис ҳақидан узилганмиз.

— Нима билан узгансизлар?

— Қон ва теримиз, оталаримизнинг меҳнати билан узганмиз!

— Валлаҳи, Элдор дуруст гапиряпти!

— Муса тўлашга нарсам етмайди, деб қўрқаяпти. Буниси ҳам тўғри! — Бу гапни агар Мусадан бир гапдан қолса қулоғини кесадиган Масхуд гапирганди.

Баляцо бува ҳам гап қистиришга уриниб:

— Агар кабардин «аҳа» деса борми... — деб қўйди.

Бироқ Муса унинг гапини бўлиб, яна Элдорга ёпишакетди:

— Йўқ, сен бунинг ҳақини ўз теринг билан тўлаганинг йўқ, танбал! Бунга бадарғага учраган отанг ҳам тер тўкмаган! Менку буни биламан-а! Сен бунинг ҳақига бировларнинг ерини, ота-боларимизнинг ерини бермоқчисан. Бунинг учун сенга қайси мусулмон раҳмат айтади? Бунга ким ҳам йўл беради?

— Йўл бермайдиган сенми? — Элдор Мусанинг кўзига тик қаради.

— Мен эмас, халқ.

— Сен халқ номидан гапирмай қўяқол! Сен билан Гумарни халқ эмас, Берд Шарданов ўз ўрнига қолдириб кетган. Берд номидан гапиравер, — деди Астемир гапга аралашиб.

Муса нима жавоб қилишни билмай қолганди, Бот кулиб юборди:

— Худо ҳақи, Муса, князь Берд Шардановга етай деб қолибсан.

— Валлаҳи! — Давлат харс-харс қилиб йўғон ва калта оёқларини бир-бир босиб олдинга юрди. — Бизнинг ҳам у-буга ақлимиз етади, эл қатори гапиришга ҳаққимиз бор.

У уёқ-буёғига аланглади. Тембот билан Лю эҳтиёткорлик қилиб, одамларнинг орқаларига беркиндилар.

— Гапир, — Астемир Давлатга таклиф қилди. —Истасанг тачанкага чиқ.

Отлар туриб қолганларидан тачанка-минбарни у ёқдан-бу ёққа тортишарди. Элдор эса тачанкада ҳилп-ҳилп қилаётган қизил байроқни ушлаб турар, бу байроқ мусаффо ва феруза кўк кучоғида кўзга янада қип-қизил ва ажиб кўринарди.

ЁНҒИН

— У нимани гапирарди? — деди Масхуд бақириб. — Халойиққа курсидай яғринини кўрсатишини гапирадими?

Енгил кулги бўлди. Астемир эса, бу йиғин ўша солдатлар айтган митинглигини, маънили гап қўшишни истаган ҳар бир одам чиқиб гапира олишини яна такрорлади.

— Ҳа, маънили гапимни қўшмоқчиман, — деди Давлат унинг гапини такаббурлик билан тасдиқлаб. — Мен бир нарсани айтмоқчиман. Янги ҳокимият ер беради. Шу бугундан бошлаб ҳамманинг ҳамма нарсага ҳаққи борга ўхшаяпти. Билганингни қилавер, тилингга келганини гапиравер, уддалаганингча олавер. Айиқ ўрмонга боради, чунки бутун ўрмон уники, одам эса унда бемалол юролмайди. Бу ўрмон Шардановники, анависи Атажукиники, narigisi — Клишбиевники... Нега бунақа? Мана энди оллоҳ большевикларнинг кўзини очувди, уларнинг бари меваси бўлса бас, ўрмондаги ёки боғдаги нокми барибир устига чиқаман деб туришибди...

— У бизнинг нокимизни айтаяпти, — деди Лю тахмин қилиб.

Бот темирчи эса кулиб юборди:

— Аҳа, ҳунар кўрсатибсан-ҳа! Сен, Тембот, устахонага келиб, қарашишдан кўра, нокка тез-тез чиқадиган бўлиб қолдинг ўзи.

Тембот уялинқираб ўзича нималарнидир деди-да, ҳар эҳтимолга қарши Люни туртиб, оломоннинг ичкарироғига суқилди. Давлат эса гапида давом этарди:

— Ҳа, ўша ердаги дарахтда ҳар бирингиз ҳар қанча ҳунар кўрсатсангиз бўлади. Озодлик дегани шунақа бўлади-да. Бироқ сенга қўлини бигиз қилмайди. Уйнаб. Уйнаб-кулавер. Нокниям, ерниям ўмаравер.

— Ерни тортиб олиб, озодлик беришаяпти,— деб бақирди Муса.

— Нима, сенингча парча еримиз ҳам бўлмасинми? — оломондагилар шовқин-сурон қилиша бошлади.

— Шунча вайсагани етар! — дейишарди одамлар. — Бошқа одам гапирсин! Астемир гапирсин!

Астемир отлар у ёқдан-бу ёққа суриб турган тачанкада чайқалаб кетиб, қалпоғини тўғрилаб қўйди-да, баланд овозда гап бошлади:

— Халойиқ! Бизга Давлат гапирган ва у айтган ўрмондаги айиқдан тилаб оладиган озодлик берилмаган... Бу гапни у тўғри айтди!

— Тўғри гап, тўғри-да, — оломонда яна кулги учди: «Оббо, Астемир-е! Доимо битта қизиқ гап айтади-да». Астемир ҳам уста нотиқдай пайт пойлаб турди-да, сўзини якунлаб қўя қолди:

— Тартибсизликнинг кераги йўқ. Ҳамма иллат —одамлар турли тоифаларга бўлиб қўйилганида. Мана бу ерда Масхуд Қатқорин турибди. Нега бу одамнинг лақаби бунақа? Нега у ҳар куни анча-мунча мол сўйса-ям ичак-чавақдан бошқани кўрмайдию, бошқаларнинг қорнига лаҳм гўшт киради? Бизда ҳар куни ичак-чавақни кўрмайдиган одамлар ҳали ҳам кўп. Бунақа одамлар йўқ дейсизми?

— Бунақа одамлар бор? — деб жавоб берди унга Элдор.

(Давоми бор).

(Давоми. Боши газетамизнинг 115, 116, 117-сонларида).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

✱ ТЕКИНХЎРЛИК, БЕЗОРИЛИК ВА ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ШАФҚАТ ЙЎҚ!

АДОЛАТ МЕЗОНИ

ҚАДИМДА адлиянинг рамзий белгиси — фаришталар ушлаб турган торози бўлган. Бу нарса ҳақиқат кўзи билан айбланувчининг гуноҳ ва фазилатларини ўлчаш ҳамда унга тегишли чора кўришни билдиради.

Ҳақиқат ҳимоячиларининг ҳозирги кунда олиб бораётган ишлари билан танишиш мақсадида Октябрь район халқ судига йўл олдик. Бош судья хонасида бизни истараси иссиқ, 40 ёшлардаги киши — район суди раиси Собит Дадажанов кутиб олди. У бизнинг нима мақсадда келганимизни эшитгач, секретарни чақириб, яқинда кўрилган ишлардан олиб келишни илтимос қилди. Кўп ўтмай, стол устида ҳар хил қоғозлар билан тўла бир неча суд иши пайдо бўлди. Биз уларнинг баъзилари билан танишдик...

✦✦✦

Тошмуҳамедов С. 1947 йилда туғилган. Водоканал трестида слесарь бўлиб ишлаган. 1964 йилда жиноят қилгани учун ўн йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган. Аммо 1968 йилда ёшлиги ҳисобга олиниб, қамоқдан шартли равишда озод қилинган. Ўтган йили августда эса 1-касалхона олдида Абдуллаев Х. деган шахсни уради, унга жароҳат етказади, ажратмоқчи бўлганларни ҳақоратлайди. Безорилиги учун, аввалги гуноҳларини ҳам ҳисобга олиб, Тошмуҳамедовга беш йил қамоқ жазоси берилган. Шу ишда бир илтимосномага кўзимиз тушди. Унда Микоян номли маҳалла комитетидан Х. Шаҳобиддинов ва маҳалла ўртоқлик суди муовини М. Расуловлар, биринчи марта бўлганлиги учун, судланувчининг гуноҳини кечириш ва ўртоқлик суди ихтиёрига беришни илтимос қилишипти. Қизиқ, нега биринчи марта бўлар экан? Бир маҳаллада туриб, айбдорнинг олдинги гуноҳларини наҳотки билишмаса? Худди мана шундай сохта «раҳмдиллик» ёмон оқибатларга олиб келади. Одам бирданига жиноятчи ёки безори бўлиб қолмайди. Бу аста-секинлик билан рўй бериши мумкин. Дастлаб майда безорилик, ўғирлик, ёлғончиликдан бошланган аҳлоқий ва маънавий бузилиш жиноят қилиш билан тугайди. Баъзи болаларнинг дастлабки қалтис қадамлари гувоҳи бўлган ҳаммаҳаллалар, оила аъзолари, «ҳали ёш, қуйилиб қолар» деб, бепарво бўлишади. Натижада, бу қалтис қадамлар болани тубсиз жар ёқасига — жиноятга олиб келади.

Бошқа бир ишни олдик. Р. Дўсенов, Н. Вафоев, Б. Ёрқулов. 1947 — 1949 йилларда туғилган йигитлар. Ўтган йилнинг июль ойида ширакайф ҳолда Студентлар шаҳарчасидаги ётоқхоналардан бирига бориб, бир неча кишини қўрқитиб, пулларини, кўйлак ва бошқа буюмларини олишган. Энг қизиғи шундаки, Дусенов Тошкент политехника институтининг 5-курс студенти. Олий маълумотли бўлиш арафасидаги одам наҳотки шунчалик тубанлашиб кетса?! Ўзбекистон ССР жиноят кодексининг 126-моддаси 2-қисмига биноан Дусеновга тўрт йил, Вафоев ва Ёрқуловларга уч йил қамоқ жазоси берилган.

Яна бир неча ишларни кўздан кечирдик. Айбдорларнинг аксарияти 16-25 ёш орасидагилар. Бунинг сабабини Собит акадан сўрадик.

—Бу ёшда одам ёт таъсирга жуда тез берилади. Чунки, бу маънавий шаклланиш давридир. Ёш киши ҳар бир янги нарсани, ҳар бир воқеани ўзига жуда тез сингдиради. Ёмон муҳитга тушиб қолганлиги натижасида унинг ҳаёт йўли бутунлай нотўғри йўналишга кириб кетиши мумкин. Шунинг учун ёшларни тарбиялашга алоҳида эътибор бериш, уни ўз ҳолига ташлаб қўймаслик керак. Бунда оиладаги тарбия, мактаб ва корхоналардаги тарбиявий ишлар муҳим аҳамият касб этади. Афсуски, кўпгина оилаларда, мактабларда тарбияга яхши эътибор берилмайди. Баъзи оилаларда болаларни эркалатиб юбориш ҳоллари учрайди. Натижада, улар «тўқликка шўхлик» қила бошлайдилар. Бир мисол: янги йил кечасида саккизта ёш йигит А. Рустамов, С. Иноғомов, Т. Убаев, Х. Зокирхўжаев, Р. Шукуров, Т. Ёқубохунов, А. Холмухамедов, М. Алиевлар бир уйда ўтириб, ичкиликбозлик қилишади. Сўнгра кайф ҳолда кўчага чиқиб бир неча кишининг пуллари, соати ва кийимларини ечиб олишади. Бадруддинов деган шахс қаршилик кўрсатганда, унга пичоқ санчиб, оғир жароҳат етказишади. Аммо улар узоққа кетолмадилар. Безориларнинг энг каттаси А. Рустамов 1943 йилда, энг кичиги Р. Шукуров эса 1955 йилда туғилган. Уларнинг бир нечаси мактаб ўқувчилари. Бу болаларнинг оила тарбияси, улар ўқиётган мактаб ва ишлаган корхоналардаги тарбиявий ишлар ҳақида нима дейиш мумкин?

Суд фаолиятида нималар учрамайди дейсиз?! Баъзи мураккаб, чигал, жумбоққа ўхшаш ишларни кўришга тўғри келади. Бунда жуда диққат билан ишни ўрганиш, ким ҳақ, ким ноҳақлигини аниқ ҳал қилиш керак. Чунки бу иш билан бир инсоннинг тақдири ҳал қилинади. Шу ўринда, Собит ака айтиб берган бир мисолни келтирмоқчимиз.

Нигматуллина Ф. деган аёл кечаси касалхонага келтирилади. У енгил шикастланган бўлиб, **«Пирназаров М. деган киши кечаси уйимга кириб, номусимга тажовуз қилмоқчи бўлди, шунда деразадан ўзимни ташладим»,** — дейди. Тергов тугаб иш бизга етиб келди. Тўсатдан Нигматуллина айтган гапидан тонди. Чунки текширувларга кўра гапининг асоссизлиги маълум бўлиб қолган эди. Нотўғри даъво қилгани ва тергов органларини чалғитгани учун Нигматуллина Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 160-модда 2-қисмига кўра бир йил қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Бегуноҳ киши туҳматдан сақлаб қолинди.

Суд фаолияти биргина идорада ё суд залида ҳал қилинадиган ишлардан иборат эмас. Шунинг учун ҳам, Собит ака билан бирга судьялардан Р. Сиддиқхўжаева, Р. Сулаймонов, Н. Г. Завалко, З. Йўлдошевлар кўпгина маҳалла, мактабларда суҳбатлар ўтказишади. Совет қонунчилиги бўйича тушунтириш ишлари олиб боришади. Бундай суҳбатлар йил бошидан буён Оқтепа, Янги ҳаёт, Свердлов маҳаллаларида, 28, 14, 16-мактабларда ва бошқа бир қанча жойларда ўтказилди.

Жиноятчиларнинг асосий қисми ичкилик орқасидан содир бўлишини кўпчилик яхши билади. Безорилик ва ичкиликбозликка қарши кураш биргина милиция ёки суд ходимларининг иши эмас. Бу бутун жамоатчиликнинг иши. Мактабларда, муассаса ва корхоналарда тарбиявий ишларни кучайтириш, эгри қадам олаётганларни коллектив ўртасида муҳокама қилиш зарур.

Суд раиси хонасидан чиқар эканмиз, бир палласига яхшилик ва бир палласига ёмонлик қўйилган торози— мезон кўз олдимиздан кетмасди. Совет қонунчилигини сидқидилдан ҳимоя қилаётган юристларимиз онгида, ақли ва юрагида ҳам ана шундай мезон бор. У ҳамиша адолат тантанаси учун хизмат қилади.

М. ҲАЙДАРОВ,
Н. МУҲАММАДИЕВ.

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

Майда безорилик учун қамалганлар

✦ **Зоитов К.** 1931 йилда туғилган. Трактор-йиғув заводининг электр пайвандчиси. Маст ҳолида таксига ўтириб, йўл ҳақини тўлашдан воз кечган ва ҳайдовчини ҳақорат қилганлиги учун ўн беш суткага қамалди.

✦ **Малнов Г. В.** 1941 йилда туғилган. «Сантехоборудование» заводининг слесари. Уйида жанжал кўтариб, хотинини урганлиги учун ўн беш суткага озодликдан маҳрум этилди.

✦ **Худойбердиев В.** 1929 йилда туғилган. Чкалов номли завод контролёри. Уйида тўполон кўтариб, қўшниларнинг оромини бузганлиги учун ўн беш суткага ҳукм қилинди.

✦ **Рубанов Б. П.** 1929 йилда туғилган. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигига қарашли автобаза шофёри. Маст ҳолида хотинини ҳақоратлаганлиги учун ўн суткага қамалди.

Ҳушёрхонада тунаганлар

✦ **Еремин Л. Ф.** 1927 йилда туғилган. Чкалов номли заводнинг 2-цехи натта диспетчери. Ҳушёрхонага учиб қолган ҳолида олиб келинди.

✦ **Пашенков А. М.** 1931 йилда туғилган. «Ташсельмаш» заводининг слесари. Ҳушёрхонага учиб қолган ҳолида олиб келинди.

✦ **Кримов А. К.** 1929 йилда туғилган. Чкалов номли заводнинг 33-цехи слесари. Ҳушёрхонага учиб қолган ҳолида олиб келинди.

✦ **Пестов Н. П.** 1930 йилда туғилган. «Компрессор» заводи 9-цехи моторли аравача машинисти. Ҳушёрхонага учиб қолган ҳолида олиб келинди.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

БЕЗОРИ ВА АРОҚХЎР МУҲОКАМАДА

ИШДАН БЎШАТИЛДИ

Газетамизнинг 17 апрель сонида майда безорилик учун қамалганлар рўйхатида «Компрессор» заводининг ишчиси Ш. Умаров ҳам бор эди.

Заводдан олинган жавобда кўрсатилишича, Ш. Умаровнинг ножўя хулқи завод коллективи умумий йиғилишида муҳокама этилди. Безори ишдан бўшатилди.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/V да **Севилия сартароши**, 22/V да **Флория Тоска**, 23/V да **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/V да **Бой ила хизматчи**, 22/V да **Парвона**, 23/V да **Шоҳ Эдип**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/V да **Ёшликда борган кўнгил**, 22, 23/V да **Жон қизлар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/V да **Учинчи орзу**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — лилипутлар иштирокида янги цирк томошалари программаси ва Болгария цирки артистларининг хайрлашув гастроллари.

КИНО

21 МАЙДА

Қотиллик айбланади — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ДРУЖБА» «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Мазандарон шери — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 ва 9.45 да).

Сўнгги каникуллар — «ВОСТОК» (кечқурун).

Халоскорлик (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Озод туғилган — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч 8 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 яримда бошланади).

Қотиллик айбланади — «ФЕСТИВАЛЬ».

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ХИВА».

Комедиантлар (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.

22 МАЙДА

ҚИШКИ БИНОДА

Қотилликда айбланади — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

042 қаерда? — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, кеч 8 ва 10 да).

Мазандарон шери — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Олтин — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Халоскорлик (2 серия) САНЪАТ САРОЙИ — (кундуз ва кечқурун).

Вена қизлари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 4 ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.30 да бошланади).

Қотиллик айбланади — ТЕЛЬМАН НОМЛИ, «ФЕСТИВАЛЬ».

Анжелика фаришталар маликаси (2 серия) — «ХИВА».

3 июнь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Сулаймонова кўчаси, 33 уй, конференц-зали)да геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

М. Т. Адиков: «Саноат-граждан қурилишининг ривожланиш перспективаси муносабати билан Чимкент шаҳри ва атрофининг инженерлик-геология шароитлари» деган темада;

К. А. Грудкин: «Қидирув ва разведка скважиналари тадқиқот материаллари бўйича Ғарбий Ўзбекистоннинг нефть ва газ мавжуд бўлган мезозой қатламларини ўрганиш методикаси» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан Сулаймонова кўчаси, 33 уй ва Ш. Руставели кўчаси, 114 уйдаги институтлар кутубхонасида танишиш мумкин.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКОМИССИОНТОРГ» ТОШКЕНТ ШАҲАР ГРАЖДАНЛАРИДАН МЕБЕЛЛАРНИ УЙДА БАҲОЛАШ ВА ҚАБУЛ ҚИЛИШ УЧУН

ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Товаршуносларни уйга чақириб баҳолатиш учун камида учта мебель бўлиши керак.

Заявкалар: 33-74-35, 33-74-12 телефонлари орқали эрталаб соат 10 дан кундуз 5 гача қабул қилинади.

Заявкалар икки кун ичида бажарилади.

Уйда молларни баҳолатиш учун сарф бўлган харажатларга топширувчи уйга чақирганига 1 сўм, ҳар битта баҳоланган буюмга 15 тийиндан ҳақ тўлайди.

«Ташкомиссионторг» нинг қўшимча хизматларидан фойдаланинг!

РЕСПУБЛИКА ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИГА ИККИНЧИ ЯРИМ ЙИЛ УЧУН

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

шу жумладан:

«ПРАВДА ВОСТОКА»,

«КОМСОМОЛЕЦ УЗБЕКИСТАНА»,

«ПИОНЕР ВОСТОКА» ва бошқа газеталарга;

«АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА»,

«КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА»,

«ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ»,

«СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО УЗБЕКИСТАНА».

«ЭКОНОМИКА И ЖИЗНЬ» ва бошқа журналларга

Узбекистон ССР Алоқа министрлиги

«Союзпечать» бошқармаси.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

24 МАЙДА

институтга кирувчилар учун қуйидаги биноларда

«ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ» ЎТКАЗАДИ

Архитектура факультети — Ўзбекистон кўчаси 23 уй;

Геология-разведка факультети — Гоголь кўчаси, 68 уй;

Тоғ-металлургия факультети — Ульяновский кўчаси, 3 уй;

Механика факультети — Шайхонтаур кўчаси, 10 уй;

Самолётсозлик факультети — У. Юсупов кўчаси 107 уй;

Химия-технология факультети — Т. Шевченко кўчаси, 1 уй;

Энергетика ва инженер-физика факультети — Студентлар шаҳарчаси. ТошПИнинг энергетика факультети биноси;

Автомобиль йўллари факультети — К. Маркс кўчаси, 32 уй;

Қурилиш факультети — Я. Колас кўчаси, 16 уй.

Очиқ эшиклар куни 24 май эрталаб соат 10 дан кундуз 1гача ўтказилади.

1 МАЙ ВА ПУШКИН КЎЧАСИ МУЮЛИШИДАГИ ЯНГИ ТЎҚҚИЗ ҚАВАТЛИ БИНОНИНГ БИРИНЧИ ҚАВАТИДА

«БОЛАЛАР ДУНЁСИ» МАГАЗИНИНИНГ

Иккинчи навбати очилди

Савдода кенг ассортиментда болалар учун: ўйинчоқлар, қўғирчоқлар, аравачалар, мактаб-ёзув моллари, музика асбоблари, спорт моллари, «Моҳир қўллар» ва «Ёш техник»лар учун техник моделлаш материаллари ва моллари, галантерея, сувенирлар, парфюмерия ва совунлар мавжуд.

«Болалар дунёси» магазинига марҳамат қилинг.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИНИНГ МАРКАЗЛАШТИРИЛГАН ЮК ТАШИШ АВТОМОБИЛЬ КОРХОНАЛАРИГА

шофёрлар, автослесарлар, диспетчерлар, автомеханиклар, инженерлар ва бош бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 14 уй.

Шаҳар дорихоналар бошқармаси коллективи 12 дорихона бошқармаси А. С. Султоновга отаси

Султон ҚОРИЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.
21 МАЙ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579
НАШР 3007
Р— 00541